KADIKÖY ANADOLU LİSESİ YAZARLIK KULÜBÜ YILLIK DERGİSİ

SAYI : 4 | 2021

Kalkedon

UZUN BİR YOLDAN SONRA DENİZİ GÖRMEK GİBİSİN

Sait Faik Abasıyanık

EROL UĞUR GÜNGÖR'21 | MİNA MENDİLLİ'22 | BARIŞ ÇAĞLAYAN'23 | DUYGU HATİPOĞLU'23 | EKİN CAN'23 | NAZLI SUDE YUSOĞLU'23 | ÖYKÜ KALE'23 | GÜLSE DURU KOÇUM'24 | İREM ÖZTÜRK'24 | ZEHRA ÇEVİKALP'24 | TOLGA DÜZ'25 |

Ekibimiz

Yayın Yönetmeni **Songül Bedir Atik**

Editör **Ekin Can'23**

Çizerlerimiz **İpek Albayrak'23**
Nil Sedna Eskiköy'23
Yağmur Kaymakçı'23
Pınar Ayça Özgüç'23
Duygu Hatipoğlu'23

İçindekiler

4
Burgazada Rapsodisi
Barış Çağlayan'23

10
Memleketimin Yolu
Erol Uğur Güngör'21

14
Son Görüşme
Zehra Çevikalp'24

16
Namağlup Şovalye
Ekin Can'23

18
13 Numara
Tolga Düz'25

22
Bir Başka Ev
Mina Mendilli'22

24
Kızılcık
Barış Çağlayan'23

29
Küçürek Hikayeler
Gülse Duru Koçum'24

30
Dünyadaşlık Bilinci
Röportaj : Tarık Günersel

34
Ayakkabılarının Götürdüğü Yere Git
Öykü Kale'23

40
Sabahın Gece Saatleri
Gülse Duru Koçum'24

41
Edebiyat'ın Zerafeti : Tomris Uyar
İrem Öztürk'24

Burgazada Raps

Neredeyim? Ne yapıyorum? Sırtımda bir kalenin burçlarına tırmanırcasına yabancı bir ürperme yaratan bu esinti de ne? Bu karşıki tepeler... Tepe mi? Tepe dediğime bakmayın. Aklınızda yemyeşil çimenleriyle, kır çiçekleriyle, gürgen ve kayın ağaçlarıyla bezeli; zirvesine doğru tırmanırken bacaklarınızın hafifçe isyan edeceği küçük bir cennet köşesi canlanıyorsa üzülmeyin, şanslısınız. Çünkü İstanbullu değilsiniz. Bilinçaltı arada sırada böyle ufak oyunlar oynayıverir işte. Şu karşıki tepe, Maltepe derler oraya, bir zamanlar eski Bitinya'nın uçsuz bucaksız uzanan ormanlık sahalarıydı. Hainler ve foyası ortaya çıkmış köstebekler Bizans imparatorları tarafından Prens Adalarına sürüldüğünde gözleri bir Marmara'da, bir bu tepeli ormanlarda gidip gelirdi. Sonra biz geldik. Orhan Gazi bu ormanlarda savaşıp Suriçi'ne doğru yürümüştü. Şimdi dirilse de buraların halini görse ya kalp krizi geçirir ya da fıttırmıştır diye Erenköy'e kapatılır maazallah.

Bir zamanlar buralarda ceylanlar cilveleşirmiş. Şimdilerde betonarme binalar arasında yürekleri taşlaşmış ve doğadan soyutlaşmış on binlerce insan; bu kargaşada, bu devinen keşmekeşlik içinde yaşamaktan ziyade nefes alır, günlerini geçirir. Bazıları çoktan ölmüştür, yetmişinde de mahalle mezarlığına gömülür. Ömrünü çalan bu mahalle onu üç dört dakikalık bir selayla uğurlar. Her gün bu rutin devam eder. Çoğu hayaller kurar, işbu hayaller kırılır. Önüne müteahhitlerin bina dikmediği ve manzarasını kapatmadığı evlerin hane halkı şanslıdır. Sabahleyin güneşin Marmara üzerinden yansıması ile Burgaz, Kınalı ve Heybeli gözlerini

bayram ettirir. Kimi alışmıştır bu binaların arasında parazit gibi yaşamaya, şehrin ona emekleri karşılığında sunduğu az yahut çok şeyden beslenerek. Kimine ise o üzüntü birden gelir, yağmurlu havalarda. Aklında zamanı bir vapur gibi tasvir eder, hiç durmayan bir vapur gibi. Evet,

odisi

Barış Çağlayan'23

evet; bir Ada vapuru olmalıdır bu. Kadıköy'den bir demir aldı mı durdurabilene aşk olsun! Zaman da bir Ada vapuru gibi demir alıp durur.

Ha? Neredeyim? Evet doğru bildiniz, beyin ormanlarının kuytu köşelerinde. Kınalıada'dan demir alan vapur Burgazada iskelesine doğru dümeni sancağa kırmıştı. Her İstanbullunun aşina olduğu o en kalınlarından re notasıyla bütün Ada ahalisinin kulaklarını çınlatan vapur düdüğü beni hayallerimden uyandırdı. Gözlerimi karşı kıyıya diktim. Bu nedir be arkadaş? Fenerbahçe Burnundan ta Samandıra'ya tırnak ucu kadar yeşil görebilene aşk olsun. Eğer İstanbullu değilseniz ve Sait Faik'in öyküleriyle büyümüş iseniz bu yeni İstanbul siluetiyle travma yaratabilecek bir hayal kırıklığı yaşayabilirsiniz. Hava, martılar, yosun kokusu... Eğer esen soğuk rüzgar sırtınızda müthiş bir ürperti yaratınca, martıların çığlıkları kulaklarınızı çınlatınca siz de küçük dünyanızı bu şehrin umutsuz çehresinde göz gezdirip kederlerle yeniden kuruyorsanız yalnız değilsiniz. Burgazadalı yabancı ihtiyar da bizden biridir.

Höh be! Bu gemi mazotu kadar kötü kokan bir şey bulamazsınız İstanbul'da. Vapur her limana yanaştığında eğer içeriden ziyade yan güvertede oturmayı sevenlerdenseniz, yavaştan içeri kaçsanız iyi edersiniz. Hafif çiseleyen yağmur altında Burgazada iskelesine ayak bastım. Sait Faik'in Adalar'ı çok sevmesine şaşmamalı. Bir kere bile olsa gözüm adadan beri yana, karşı kıyıya bakadursun içimden küfürler savururum. Bu binalar nedir arkadaş? Dünyanın başka hiçbir yerinde göremezsiniz böyle bir vaziyet-i işgali. Ayrıca mimari estetikten uzak,şekilsiz, çalımsız, meşum binalardır bunlar. Bazı İstanbullular bunlara nezih der. Velhasıl İstanbul şartlarında iyinin de kötüsüdür bu mahalle araları. Bir zamanlar buralardan oluk oluk, bin bir çeşit balık çıkarken şimdi koca dalyanlara lüfer bile tek tük vurur. Deniz de bir farklı gözükür. Nispeten karadır suları buraların. Koca şehrin kanalizasyonu akar buralara. Öyle bir zamanlar haritaya bakıp mavi sular içinde koca şehrin karmaşasından oldukça uzak, o yedi küçük noktayı görünce insanın içini açacak türden değildir artık buralar. Ne olursa olsun, buralar yine nispeten bozulmamıştır. Yağmurdan sonra toprak kokar, tuz kokusu adamın genzini yakar; çürümüş yosun kokusu kiminin midesini bulandırır, kiminin kafasını güzelleştirir. Burada öyle betonarme binalar, güneş görmeyen apartmanlar, kuşatma kuleleri gibi dikilen siteler, her şeyden öte

Bu adamın surat ifadesi tam da buydu işte. Bir mavi, bir özgürlük, bir açıklık hasreti.

insanı mest eden mutlak sessizliği bozan arabaların gürültüleri yoktur.

Bir zamanların balıkçı kahvelerinin yanından Aya Yani'nin yokuşunu tırmanmaya başladım. Tek tük yağmur taneleri alnıma düştükçe adeta rahatlıyordum. Dik yokuşun bacaklarımı yakan eğimini rüzgarla salınarak düşen yaprakları izleyerek unutuyordum. Arnavut kaldırımlı yollardan; iki katlı eski Rum evlerinin arasından yarım saat kadar tırmanıp sonunda Hristo Manastırı'na vardım. Bir zamanlar daha yeşildi Burgazada. Sonra yandı. İstanbullular ateş gibidir, düştüğü yeri yakar. Poyraz soğuk yağmur damlalarını yüzüme yüzüme atarken bir banka oturdum. İstanbul ayaklarımın altındaydı sanki. Bir kıyıdan bakıyormuş gibiydim dünyaya. Uçsuz bucaksız bir şehir...

Benim vapur geri dönüyordu. Önce yavaşça Burgaz'a, sonra Kınalı'ya yanaşacaktı. Sonra Moda'yı selamlayıp Kadıköy'e demir atacaktı. Şu koca tepede yalnız ben vardım, bir de manastırın paslanmış demir kapıları önünde eski bir ceket ve bir kasketle tabakasından tütün alıp saran bir ihtiyar... Beni fark etmiş olacak, kasketini kaldırıp selam verdi. İnsanlarla konuşacak havamda değildim ama fevri davranmak uygun kaçmazdı. Sağ elimi kaldırıp selam verirken usulca gülümsedim. Pek uzak olmayan bir yerlerden inek çanları duyuluyordu. İstanbul gibi bir yerde ne minnet ama, ha? Alçalan sis ufku kapıyordu. Önümde bir mavi, bir açıklık... Soğuk rüzgar yüzümü dondururken derin bir nefes alıp havayı içime çektim. Düşüncelerim rüzgarla havaya uçup pus arasında kayboluyor. Sis altında İstanbul... Derken sigarasını bitiren ihtiyar ağır hareketlerle yanıma yaklaştı ve tebessümle:

- "Merhaba delikanlı. Müsaadenle?"

Ağır bir hareketle başımla onaylayıp kenara kaydım. Eskimiş bastonunu bankın demirine dayadı. Düğmelerinden birini açıp elini uzattı.

- "Ben Sait, Adalı Sait" dedi. Elini sedef esir almıştı. Parmaklarının ucunda beyaz tuz kalıntıları göze çarpıyordu. Eline baktığımı fark edince gülerek:

- "Sedef ya. Buralarda pek yaygındır. Daha doğrusu yaygın idi. Gençliğimde iyi kürek çekerdim. Harbi Adalıydım yani. O zamanlar Burgaz daha nezihti tabii. Hepimiz kederliydik ama olta başındayken öğlen güneşinde dülger balığının Rodos çakarı gibi parlayan pulları gibiydik. Çoğu mezardadır. Ben kaldım geriye. Sedef iyidir delikanlı, deniz aramasını bilene en iyi merhemdir."

- "Deniz mi kaldı amca? Dülger balığı ne ola? Bir şu Adalar kaldı koca şehirde, ona da ne kadar kalmak denirse, şu manzaraya bak adamın içini karartır. İstanbul koca bir geminin iskeleti gibi baştan kıça yayıldı gitti. Ege'nin kokusuyla şu kirli Marmara'nın kokusu bir midir ki? Sen daha iyi anlarsın amca, müdavimisin buraların."

- "Doğru diyorsun, ama bir zamanlar öyleydi ki buralar... Semaverlerde sahlepler pişer, ocak lodosunda fazlaca kaynamış ıhlamur rengini alırdı dalgalar. Ne balıkçılar görmüştür bu ada. Bir dalsan yedi sekiz kulaç, yosunların üstü misinayla kaplanmıştır, bahse varım. Adalı herkes iyi değildi tabi. Kibirlisi, içten pazarlıklısı da çoktu adanın. Ama insanlar huzurluydu. Ne sinağritler, ne vatozlar çekilmiştir bu adada. Bura İstanbul'a benzemez. Yani en azından şimdiki İstanbul'a benzemez. Bak hele, şu evlere bak. Kaçı deniz görür bu evlerin, kaçının içindekiler küreklerin palalarını düz tutmayı bilir? Kaçına ızbandut dedin mi küfür edilmiş gibi bakar? Kaçının

gözünde deniz dedin mi misina koptuğunda hiddetle kayığın altını üstüne getiren Sinağrit Baba gelir? Kaçının aklına Sait Faik gelir değil, kaçı Sait Faik'i tanır hatta. Sen tanıyorsun herhalde onu?

- "Tabii ki. Ne zaman şu binaları görsem aklıma Sait Faik gelir. Şu tepede oturup yüzlerce safya İstanbul'un katledilmesinden dem vururdu herhal. Baktıkça kederlenir, belki hasta düşerdi, bilmiyorum."

- "Sait'i tanırdım. Küçük adada iki Sait bizdik zaten. Fazlaca benzerdik de. Sonradan gelmişti o buraya. Adapazarındandır o. Ailesi iyi tanınırmış oralarda. Sonradan geldi adaya, ta harp zamanı."

- "Harp mi, hangi harp?"

- "Hangi harp olacak? İstiklal Harbi!"

- "Kaç yaşındasın sen amca?"

- "Tamı tamına yüz on dört."

- "Yok daha neler amca, olsa olsa seksen."

- “Hayal evlat hayal! Sen dersin seksenim, ben derim velev ki asırlık çınarım. Ta yıllar önce, Sait ile balığa ilk ben çıktım. Küreklerin birine o, birine ben asıldım. Ben yazma işini pek beceremezdim ama Sait'ten daha iyi düşünürdüm. Benim kafamda bir ışık yanıverir, Sait o ışığı kelimelerin aynasıya kağıda yansıtırdı adeta. Pek çok hikayeyi beraber yazdık. Bakır semaverde kaynayan çay ikimizin üstüne de döküldü. İkimizin de misinası koptu. İkimiz de güldük, ikimiz de ağladık. O gideli on yıllar olur, ben kaldım. Kimse benden iyi tanıyamaz onu evlat. Benim bir parçam Sait’in zihninin köşelerine hapsolmuştur. O yüzden her sabah buraya çıkar, bir avuç tütünü kağıda sarar tüttürürüm. Rüzgar onu Sait'e götütür. Denize bakarım, o da benim gözlerimden görür."

Yaşlı Sait Amca'nın anıları arasında kaybolurken kafamı yavaşça sağa döndürdüm. Adamı hiç detaylı süzmediğimi fark ettim. Yıllar boyu tuzlu sularla yıkanmış yanakları kıvrım kıvrım olmuştu. Herhalde yıllarca kürek çekmekten, kasları meşe dallarını andırırcasına belirgin ve üst üsteydi. Ablak bir yüzdü bu. Elmacık kemikleri içine çöküktü, yanakları biraz şişik. Boş ifadeli bir surat değildi bu, görmüş geçirmişti bu adam. Yüzü bir yerden tanıdık geliyordu, ancak

çıkaramadım. Aklımda bir eski siyah beyaz fotoğraf canlandı. Bir adam, bizim Burgazadalı ihtiyarın tıpatıp aynısı... Bir teknede oturmuş, arkada başka teknelerin yelken direkleri, ellerini dizlerinde kilitlemiş. Arkasında bir siyah köpek, herhalde dalgaların kayaları döverken çıkardığı yankılara bakıyor. Bu fotoğrafın sırrı dönüp duran dalgaların derinliklerinde, yosunların kıvrımlı labirentlerinde saklıdır belki. Uzak zamanlardan bir yankı, kumlar arasından soğuk ve keskin bir rüzgarla gelir. Her şey yeşildir, her şey denizin altında saklıdır. Kimse karayı göstermez bu yeşilde mahsur kalanlara. Kimse niçin, nasıl, nerede bilmez. Ama bir şeyler kıpırdar, bir şeyler çabalar ve ne pahasına olursa olsun derin sulardan çıkıp ışığı yakalamak ister. Bu adamın surat ifadesi tam da böyle bir şeydi işte. Bir mavi, bir özgürlük, bir açıklık hasreti... Hilesiz kucaklamak denizi...
Birkaç yerde görmüştüm bu fotoğrafı, ünlü biri olsa gerek...

Bir anda Heybeliada'dan gelen vapur gözüme çarptı. Saate baktığımda fark ettim ki; on beş dakikaya rıhtıma indim indim, inemedim mahsur kalacaktım. Gözlerimi meşe ağaçlarının sarmaladığı yokuş aşağı caddeye çevirdim. İhtiyar, gözlerimi adeta okumuşçasına :

- "Koş evlat koş. Vapur beklemez. Unutma, hayallerimizin İstanbul'u gerçeğinden çok daha güzeldir!

Sait ile balığa ilk ben çıktım. Küreklerin birine o, birine ben asıldım.

hayallerimizin İstanbul'u gerçeğinden çok daha güzeldir!

Yağmur Kaymakçı'23

Neredeyim

Gülse Duru Koçum'24

Bir ev
İçi yeni, dışı sağlam.
Kimse yaşamaz içinde.
O kadar herkese yer vardır ki aslında
Onca boşlukta küçük bir yeri kabullenemeyiz ama.
En son kapısına değer ellerimiz
Çıkar gideriz.

Yollar şehirlerden taşar, şehirlere kaçar.
Dünyanın her yerinde tek kişilik odalar,
Çevrelerinde tanıdık yaşanmışlıklar bize ait olmayan...
Ve yenik düşer ayaklarımız alışkanlıklara
Adımlarımız küçülür kapının ardında.

İçerisi dardır, aydınlıktır fark etmez.
Görmeye pek vakit olmaz etrafı
Duvarlarımız yanımızda hazır bekler.
Tam o sırada bir his doğar içimizde,
Sonra biz o hissin içinde kayboluruz.
Aşınmış sorular olur karşımızda:
Neredeyim ben, neresindeyim hayatın ?

Memleketimin yolu

Erol Uğur Güngör'21

Yarın başka yeri görecek eftelyanın dudağı
Sabah günaydın der demez tekerlek döner
Salı pazarının oraya kadar öper dudağı
Çarşısı sıklım sıklım tramvayları tıklım
Yollar yara gibi kartalmış, iğne gibi sönmüş
Memleketimin yolu can pazarına kadar uzanır.

Şöylece ne olduğunu bir anlayamadım gitti,
Oysa bunca severken ve
sevda sözlerinin arasında
Yumulup kalmış iken, yani,
Başımın içi ufak titreyişlerle bir ağustos gecesi
Gamsız yıldızları ararken
Yine de nikbinliğim ama yüzüm gözüm
kapalı,
Elim kolum bağlı çekip gidişlerim,
Günaydın demelerden taşlı Moda
yollarına kadar,
Çocuk sesleri duyulur, anlatsana bana
Çocuk sesleri nasıldı,
Günaydından Moda'ya oradan gecelere
ve gamsız yıldızlara,
Mavi havuzlar nasıldı oradan kedi suretleri
ve çekmişim, yedi tepe,
Sıcak mı soğuk mu ve sanki hiç özlemeden
ve konduramadan,
Bilemeden, bulamadan, koyamadan
şu şarkının adını.
Memleketimin yolu kavgalara karışır
Yolunda korku, bin pişman...

Çilek kokusu, dağlık,
Issız ve çabasız sevgiler
Hiçbir yana yanaşmayan
ve kimsenin yanında yaraşmayan,
Uçurumların gözü, tepelerin canlısı;
İnindeki ayı, mavi havuzlar
şugün ve bugün:
Mavi duvarlar, deşiyorlar yüreklerini,
Baltalar, kılıçlar ve flüt sesleri
Kartalmışlar, çökmüşler
ve buruşmuşlar,

Yanı bucakta, içinde, kalbinde,
kendinde; sanki bir suç işlemiş gibi:
Limon kokusu, ağaçlık, yazlık,
Sessizlik çöküyor, sessizlik
yanıyor,
demirden sessizlik, kahve
bakırlardan,
Su sakin, su katışıksız,
Yumuş yumuş ama metanetli
Devingen oluverinceyse
içerden içerden
Kışlıkça, yazlıkça ve baharca
Bahisler sonsuz, palavralar tükenmez;
ben o işlere girmem,
Otoyolda kuş ölüsü, kedi ölüsü,
dağlıkta geyik ölüsü
Günaydından heyecana, günaydından
kabahate ve önümüzdeki yıllara
Memleketimin yolu bu dağdan başlar
mücerrete gider.
Kalmaz hiçbir şey baki kalmaz ama
Her yan denizken alabildiğine
onu görememek, koklayamamak;
kenar kuytusunda şarkılar söyleyememek,
ve yaşayamamak onu, birahanelerde seni.
Gebertiyor adamı, bir seversin, bir ihtimal,
cereyan çarpmışa dönersin.

Memleketimin yolu bu dağdan başlar, mücerrete gider.

Arazi, marazi ve terazi,
Hiç içten gelmeyen
ve hiç oluru olmayan, yani, işten bile değil:
Günaydın yollarına, yollarına selam.
Günlere sebat; günler ölüyor
günlere yaşam.

Nil Sedna Eskiköy'23

Yer yürek, damarlarını yakıyor
Geçiniyor birilerinin sırtından,
Vesselâm diyorum : esselâm,
Şairler, hekimler ve filozoflar kuşatılmış
İndirmişler hançerlerini artlarından
Süpürülenler elbet bir gün
çıkacak halıların altından,
Tüyüp kaçanlar, kaybolanlar
kuşatılmış;
Çıkarlar kapının arkasından
ve umut, bir umut
Yok olanlar günyüzüne ağarır
yağmur sularıyla topraktan,
Ay sondördününde, yıldızlar
gamsız,
Ağaçlar sardı mı etrafını,
sardı mı önünü;
mahvolursun karanlığından.
Aman ha, gökmavisi, gökkarası
senin için
iy' bezenmiş, öylece duruyor.

[8 - 13 Ağustos 2020]

Dolunayın Güneşe Mektubu

Duygu Hatipoğlu'23

Bir insan ellerini kalbine götürdüğünde, tam göğsünün orta yerinde hissettiği o küçük, beyaz ışıktım. Her birinin kalbine yerleşmiş deniztaraklarının içindeki inciydim. İnsan, birbirini kavuşturduğu ellerini yavaşça açtığında onun yerine dünyaya bakabilirdim. Baktığı her yerde, herhangi bir canlının, belki bir serçenin gözlerinde kendimi, kendisini görebilirdim. İşte, bu benim hikâyemdi.

Bir gün, bir ormanda, açık mavi gökyüzüne yükselen ağaçların arasında gezinen genç bir kız, çalılar ve sarmaşıklarla tüm dünyadan soyutlanmış bir yer keşfetmişti. Bir çemberin içindeydi, yapraklar küre şeklinde bir kafes gibi etrafını sarmıştı, gökyüzü zar zor görülmekteydi. Bu gizli mekânın tam ortasında yaşlı, kurumuş bir ağaç kütüğü yatmaktaydı. Genç kız bu uzun kütüğün içinden öbür tarafına bakarken

Duygu Hatipoğlu'23

aniden kalbinde canlanan tuhaf bir hisle ışığın geldiği yere, çıkışına doğru sürünmeye başladı.

Dizlerinin üstüne oturup eğildi ve başını dışarı doğru uzattı, bir uçurumun dibinde gibiydi, aşağıda uçsuz bucaksız mavi gökyüzü ve beyaz bulutlar... Karşıya baktığında bir bulutun üstüne oturup bacak bacak üstüne atmış güneşi gördü. Güneş; güzel, çocuksu, uzun kirpikli gözlerini ona dikmiş, ince dudaklarıyla yanaklarına kadar gülümsüyordu. Yanakları o kadar sıkışmıştı ki iki küçük kırmızı elma olmuştu. Bir gövdesi yoktu, yüzünün etrafını kaplayan güneş ışınlarının arasından ince kolları ve bacakları uzanmaktaydı.

Genç kız yukarıya baktığında tek bir damlası bile aşağıya damlamayan kocaman bir okyanus gördü, genç kız gördüklerine inanamıyordu, “Nasıl olur da bu devasa okyanus aşağıya boşalmaz?” Güneş kıkırdıyor ve yanaklarındaki elmalar kızarıyordu, “Bu dünyada gökyüzü yeryüzüdür, okyanus ise gökyüzü. Peki neden? Elbette gökyüzüne dokunabilmek için! Hadi şu bulutun üzerinde zıpla ve elini uzat, ne dediğimi anlayacaksın.”

Genç kız yaşlı kütüğün üstünden pofuduk bir buluta atladı ve havalandı. Karşısında dağınık saçlarının ve şaşkın yüzünün yansıması vardı, “Çürümüş bir kütükle nasıl böyle bir

yere gelebildim ben?" Güneşin çocuk gözleri aşağıya baktı ve uzun, kıvrık kirpiklerinin ardına saklandı, dudakları yavaşça düşerken iki küçük kırmızı elma da gökyüzünün derinliklerine düştü. "Belki de bir mucizedir. Sayamayacağım kadar çok yıldır buradayım, yaşlandım ve bu beyaz tozlardan başka hiçbir şeyim yok. Sense bir mucizesin. Benim için elini yukarı uzat ve düşüncelerimin, o devasa okyanusun ağırlığını biraz azalt, yapabilirsin, değil mi?"

Genç kız, elini okyanusa uzattığında parmak uçları yansımasıyla buluştu, bütün okyanusun ağırlığını parmak uçlarında taşıdı. Tüm dalgalar, akıntılar ve düşünceleri hafifledi ve havalandı. Yukarı çıkan su deniztarağının kabuklarını yavaşça araladı ve içindeki inci dışarı süzüldü. İnci, uzun kirpikli çocuk gözlerini araladı ve hafifçe gülümsedi, yanaklarındaki kırılgan iki kar tanesi parıldadı. Bu inci, koyu mavi sulara dolunay olmuştu, yeryüzünde gördüğü her mucizeye gülümseyişinde kar taneleri kırılıyor ve ışıltıları saçılıp birer yıldız oluyordu. Dünyası, okyanusu, bir çemberin yarısıydı; gündüz olduğunda yavaşça dönüyor, tepetaklak oluyordu. Gözlerini yavaşça yumuyor ve uykuya dalıyordu, çemberin yukarı yarısındaysa açık mavi gökyüzü ve sarı güneş yeryüzüne gündüzü getiriyordu. O çocukça bir dünyaya aitti, çemberden basit bir dünyada gece ve gündüz yarısından biriydi yalnızca. Yine de tek aradığı güneşiydi, diğer yarısıydı. Çocukça bir kalpte çemberin katlanmasını ve güneşiyle buluşmayı istiyordu. O bir hayaldi, geceyi kaplayan bir rüyaydı. Güneşse uykudan uyanıp gözlerini aralayan, rüyalarını, hayallerini gerçek dünyada arayan bir bedendi. Çember katlandığında o çocuk kalbinde bir deniztarağının iki kabuğu olabilirlerdi. İşte, bu benim hikâyemdi. Belki de bu mektubumu okuyan, ellerini kalbine götürdüğünde, o düşlediğim deniztarağının içindeki inci olabilir. Belki yaşlı bir kütüğün ardında, gündüzle gecenin buluştuğu bir yerde gözlerini açabilir ve etrafını, yaşamı kalbiyle görebilir. Yalnızca okyanusa uzanarak bile bütün düşüncelerinin ağırlığını parmak uçlarında taşıyabilir.

Son Görüşme

Zehra Çevikalp'24

Babamla evin demir kapısından çıktık. Ben arkadan geliyordum. Keşke gelmek için ısrar etmeseydim. Babam arabanın kapısını açtı, yavaşça arka koltuğa oturdum. Sırt çantamı ayaklarımın yanına aldım. Arabanın döşemesi açık renkliydi. Yan koltukta bir sürü ıvır zıvır, evraklar ve çanta vardı. Hafifçe ona baktım.

- Merhaba Melek, ben Ezgi, tanıştığıma memnun oldum.
“ Merhaba, ben de tanıştığıma memnun oldum.” dedim.

İsmimi biliyor olması garibime gitti, muhtemelen babam söylemiş. Maskemi çıkardım. Maskeyle konuşunca ne dediğim anlaşılmıyordu.

-Kahvaltı yaptın mı?
-Hayır, sen randevum var deyince...
- Keşke yapsaydın canım, istersen hızlıca şuradan açma, börek bir şeyler alalım.

Değişmeyen şeyler de vardı, gözleri aynıydı. Yeşil... Beni huzura boğan gözleri...

Kısık sesle konuşmalarına anlam verememiştim.
İlgimi de çekmiyordu gerçi.
Yoldaki diğer arabaları izlemeyi yeğledim. Trafik sıkışmamıştı bu sabah.
Babam:

“Bir sorun mu var kızım? Yüzün asık.”
“Yok, baba biraz araba tuttu o kadar.”

Hep mutlu mu görünmeliydim! Üstüne hava da bugün çok sıcaktı. Ezgi:

“Camı açabiliriz istersen.”

“Sorun değil iyiyim ben.” Evimize yakın bir mekana gelmiştik. Gerçi buraya ilk gelişimdi. Eski merdivenler, ağaçlar, sarmaşıklar... Etraf sessiz ve sakindi. Merdivenlerin sonunda ateş ölçerli görevliler ateşimizi ölçtüler.

“Ben şurada beklerim.” dedim.
“Olur, hem de manzarası güzel orasının.” dedi Ezgi.

Oturduktan sonra hızlıca maskemi değiştirdim. Sıcaktan ıslanmıştı. Yakında dedemlerin yanına gitmesem belki bu kadar dikkatli olmazdım ama son ameliyatından sonra onun yeni bir hastalığı atlatabilmesi çok zordu. Bu yüzden üstüme düşeni yapma gayretindeydim. Çantamdan kolonya ve kitabımı çıkarıp masayı güzelce sildikten sonra kitabıma kaldığım yerden devam ettim. Sonraki sayfaya geçiyordum ki birden biri yanıma oturdu, annem...

“Kızım, Melek’im seni çok özledim. Nasılsın? Yalnız mısın burada?”

“Yok, yalnız değilim de sen neden buradasın?”

“Sevinmedin mi yoksa? Ben bizim işten arkadaşlarla kahvaltı yapmaya gelmiştim. Sen kiminle geldin?”

“Babamla geldim, gelir birazdan o da. ”

“Yanında bekleyeyim ben.”

“Sen bilirsin.”

“Ne kadar büyümüşsün. Saçların çok güzel olmuş.”

“Çok oldu saçlarımı kestireli.”

Annem maskesizdi. Maskemin telini sıkıştırdım. Beni görünce, kolundaki çiçek desenli mavi maskesini taktı. İkimiz için de konuşmak zordu, sessiz kalmak en iyisiydi. Denizi izliyorduk. Uzaktaki dalgaların sesini içimizde hissediyorduk belki sadece ben hissediyordum. Anneme bakınca onun da değiştiğini gördüm. Saçlarına beyazlar düşmüş, yorulmuştu. Zayıflamıştı hatta biraz da solgundu. Dört yılda bir yabancı gibi olmuştu annem.

Değişmeyen şeyler de vardı, gözleri aynıydı. Yeşil... Beni huzura boğan gözleri... Çiçek kokusu ve kısa kahverengi saçlarını nasıl unutabilirdim ki. Sahile gittiğimiz günleri nasıl unuturdum? Saçlarımı taraması, kek yapmamızı ve beraber yaptığımız resimler unutulamazdı. Ama şimdi ben unutmuştum, annem yabancıydı bana.

Babam kasa tarafından geliyordu. Karşıdan annemi tanıyamamıştı. Başını hafifçe çevirip, kim bu yabancı der gibi baktı Ezgi’ye. Ayağa kalktım.

“Sanırım gidiyorsun.” dedi annem.

Başımı salladım. Gözlerim dolmuştu, konuşamıyordum. Boğazıma takılan düğüm... Onunla böyle vedalaşmak... Neden böyleydim ben? Hem annemdi hem de bir yabancı. Söyleyebilseydim seni çok seviyorum diye, seni çok özledim diye, ağlasaydım göğsünde.

Düşüncelerimden sonra kitabımı çantama koydum, montumu aldım. Annem:

“Yakında sık sık görüşeceğiz kızım, seni çok seviyorum.” dedi ince bir sesle.

“Görüşürüz anne.” dedim. Sıkı sıkı sarıldı bana ve gitti. Sonrakine kadar son görüşmemiz böyleydi.

Namağlup

Ruhunu bile mağlup etmiş
Namağlup Şovalye
Benliğini dize getirmiş
Namağlup Şovalye

Gladyatör kuyusunun
En dibinde biri
Tepeye tırmanmaktır amacı
sanki şartlanmış gibi.

Çoğusu düşmüştür
Anlatılır hikayeleri
Bazıları umudu keser
Reddeder tırmanışı

Bilmezler tepede ne var
Gözlerinin katili
Bir beyaz ışıktan başka

Hikayeler uydururlar
Her basamak bambaşka
Her basamakta atışma
Her basamaktan atılma ve
Fon müziği olmuş bir kavga

Zorlu bir kavgadır
Seyircisiz bir maç
Sonu gelmez ezelden
Hakem yok noktalayacak

Bu tırmanışın yolcusudur.
Bu basamakların ustasıdır.
Bu hikayelerin konusudur ve
Bu kavganın Namağlup'udur.

Korkutur herkesi
Göğsünden fırlayan çeliklerin
işlemeli sivri uçlarıyla
Saklarken kabzaları sırtında
Bir büyük kaftanla

İpek Albayrak'23

Zırhı boyalı
kırmızı,
Diz çöken
rakiplerinin
Şahdamar
çığlığıyla.

Şovalye

Ekin Can'23

Zırhı boyalı kırmızı
Diz çöken rakiplerinin
Şahdamar çığlığıyla

Kulağı kapanmış kibrinden
Merhamet isteyenleri
Duymazdan gelirken

Kalın bacakları çatırdıyor
Yine çatırdayan basamakları
Ritim tutarcasına çıktıkça

Herkes ve her şey bu kuyuda
korkar şovalyeden
Yurtsuz John,
Bolu Beyi ve
İspanya'nın yel değirmenleri de.

Her rakibi yener, her taşı ezer,
Çıktıktan sonra bir basamaktan.
Kuruş kuruş harcamaya devam eder
Merhametten, şefkatten ve insanlıktan.

Ulaşır kimsenin ulaşamadığına
Basılır basılmamış basamaklara
Bağırışlar aşağıda kaybolurken
Yaklaşır bakamadığı beyaz ışığa.

Ulaşır son basamağa ve dokunur ışığa
Dokunur ezdiği bütün kayalardan
Yaklaştığı bütün ateşlerden ve
Yok ettiği bütün rakiplerinden
Daha sert, daha sıcak
ve daha güçlü varlığa.
Dokunur
ve aşağıya itilir anında.

Taşla kaynaşmış bir bedendir
Taşlaşmış bir vücuttur
Vitruvius'tur veya.
Yıldız gibi,
Süsler kuyunun zeminini
Bakışları saplanmış ışığa.

Mağlup oldu bir kez
ve sonsuza dek
Gladyatör kuyusuna
Namağlup Şovalye

13 Numara

Tolga Düz'25

Yıllardır bilinçsiz bir şekilde hapsolduğu karanlığın içinden nihayet çıkmıştı. Sağ yanındaki geniş pencereden gelen ılık bir rüzgar tenini okşuyordu. İçeride alışık olmadığı, rahatsız edici bir koku hissetti. Uzun süredir bu odadaki diğer hastalar gibi, bundan sonra o da bu kokudan nasibini alacaktı. Çünkü uyanmıştı. O karanlık boşluktan, o büyük karadelikten kurtulmuştu. Güneş, serumlu eline ve sağ bacağının bir kısmına vuruyordu. İlk önce etrafına bakındı, solunda uzunca ve genişçe bir perde, perdenin tam önünde ise bir makine vardı. Güçlükle sol yanına çevirdiği başını eski konumuna getirmeye çalışırken bir hemşire fark etti onu. Bir şeyler söyledi ya da birine bağırdı, kahramanımız yalnız bu kadarını anlayabildi. Başını hafif ve temkinli bir biçimde doğrultup önüne baktı. Birkaç yatağın yan yana sıralandığını, her yatağın birbiriyle aradaki perde ile birlikte ayrıldığını gördü. Perde yatakların arasında bir sınırdı. Yataklarda çeşitli insanların yattığını fark etti, ama yüzlerini seçemedi. Biraz sonra kafasında siperlik, ağzında maske olan bir doktor ona doğru yaklaştı. Gerekli kontrolleri yaptı. Doktor, kahramanımızın en başta gördüğü hemşireye talimatlar verdi. Ardından hemşire tarafından yatağı dikleştirildi. Yatağı dikleştirilirken ayağını oynatmaya çabaladı, ama başarısız oldu. Hiçbir şey hissetmedi. Sağ ayağı yokmuş gibiydi. Elini hareket ettirmeye çalıştı, yine başarısız oldu.

Bulunduğu oda ve yattığı yatak; hafızasında bundan öncesi yoktu. Bir bilinmezliğin içinden alınıp başka bir bilinmezliğin içine konulmuştu. Rüyasız uykusundan uyanmıştı ama ya öncesi? Yoktu onun için. Hatırlamaya çalışıyordu; bilindik bir sima, yaşanılan bir anı, işi, ailesi... Çaresizlik ruhunu daraltıyor, içini kemiriyordu. Hatırlayabilmeyi bir amaç, bir hedef haline getirdi. İnsan ki yaşamı geçmişiyle anlamlıydı. Kahramanımız bu denli büyük ölçüde bir unutmanın insanda oluşturacağı daralma ve tahribattan en yoğun biçimde etkileniyordu. Bu yüzdendi çaresizliği. İçinden çıkılamayan bir sıkıntıydı bu. Zihni ışığı yanmayan, kapısı kapalı, penceresiz bir oda kadar karanlıktı.

Birkaç hafta geçti. Artık yüzleri daha kolay seçebiliyor, konuşulanları daha rahat anlıyordu. Sıvıyla besleniyordu. Dış dünyayla herhangi bir teması yoktu.

Önlüklü, uzun boylu bir adam elinde bir dosyayla birlikte seri adımlarla onun yanına geldi. İlk gün yanına gelip kontrolleri yapan kişiydi, yani doktoruydu. Onunla konuştu. Doktorun dediğine göre uzun zamandır bu yoğun bakım odasında, bu yataktaydı. Uzun yıllar önce geçirdiği bir trafik kazası neticesinde bu hastaneye getirilmişti. Çok uzun zamandır bu hastanede olduğunu,

zihninde ve bedeninde oluşan çeşitli sorunların normal olduğunu anlattı ona. Bir de virüsten bahsetti. Tüm dünyada ve ülkede etkisini şiddetli bir biçimde gösteren virüsten dolayı çeşitli önlemler alındığını kısa ve basit bir şekilde anlattı. Çünkü karşısındaki adam bir karmaşanın daha içine düşemezdi. Yeterince derine inmiş, yeterince yukarı çıkmıştı. Bundan sonra hayatına devam etmesi için kısalık ve basitlik çok önemliydi. Bir de umut... İnsan, anında giden, gittiği gibi gelen, geldiği gibi tekrar giden ve bunu sürekli tekrarlayan umuda ne kadar sarılırsa, ne kadar onun kalması için çaba gösterirse o kadar sıkı tutunurdu hayata. Bu yüzden bu kadar önemliydi umut.

Birkaç hafta sonra zihninin içindeki yüzlerce kapalı kapı yavaş yavaş açılmaya başlamıştı. O zifiri karanlık biraz olsun aydınlanmıştı. Yüzündeki donuk ifade varlığını sürdürüyordu. Ellerinde ve ayaklarında ise bir değişiklik yoktu.

Aylar geçti. Zihni daha da berraktı. Rüyasız uykusundan yavaş yavaş ayılıyordu. Sağındaki geniş pencereden gelen hafif rüzgarı daha iyi hissediyordu artık.

Uyandığından beri onunla sıklıkla ilgilenen doktor,

İnsan, anında giden, gittiği gibi gelen, geldiği gibi tekrar giden ve bunu sürekli tekrarlayan umuda ne kadar sarılırsa, ne kadar onun kalması için çaba gösterirse o kadar sıkı tutunurdu hayata.

kahramanımızla konuşmak için yanına tekrar gelmişti. En son bahsettiği virüs meselesini hatırlayıp hatırlamadığını sordu. Hatırladığını söyledi. Virüsün ülkedeki etkisinin ciddi biçimde azaldığını, hasta yakınlarının hastanelere gidip yakınlarını ziyaret etmesindeki kısıtlamanın kaldırıldığını ve yakın zamanda ailesinden birinin ziyaretine geleceğini söyledi. Afallamış bir şekilde doktorun yüzüne baktı. Doktor yanından ayrıldı. Ailesini düşündü, hatırlamaya çalıştı. Ailenin ne demek olduğunu biliyordu ama tanıdık kişiler, yüzler hatırlayamadı.

Bir hafta sonraydı. Uyandı ve sağ yanına vuran güneşe kafasını çevirerek bakmaya çalıştı. Güçlükle de olsa başardı. Daha önce görmediği insanlar sırayla giriyordu odaya. Her biri bir yatağın başına gidiyor, yatan kişiyle uzun uzun konuşuyordu. Perdeler kalkmıştı. Bir süre sonra bir kadın, kahramanımızın yattığı yatağa doğru yöneldi. Yaşlı gözlerle ona baktı. Birkaç saniyelik bakışmadan sonra kahramanımızın kaşları aniden yukarı kalktı, gözbebekleri büyüdü. Bir şeyler hatırlamış gibiydi. Kapalı kapılar açılıyordu. Yüzünde bir gülümseme belirdi. Çok uzun yıllar sonra bir gülümseme... O an bağlı olduğu makinalardan biri ötmeye başladı. Onunla ilgilenen doktor ve hemşireler hemen yanına koştular, oradaki kadını uzaklaştırdılar. Eşiydi o kadın, o korkunç kazadan önce sıkı sıkıya bağlı olduğu eşi.

Ani gelen bu atağı beklemiyorlardı. O kadar sene uyuyup, o kadar ay uyanık kalıp bir anda yeniden uykuya dalmak rastlanmamış bir şeydi. Yarım saat sonra vefat haberi geldi. Hayata gözlerini yumduğunda bile yüzünde hala müthiş, mutlulukla dolu bir ifade vardı. Belki amacına ulaşmıştı, hatırlamıştı. Belki sevgi ne olursa olsun süregelen bir şeydi. Belkiler çoğalabilirdi ama şuna hiç şüphe yok ki kahramanımız mutlu ölmüştü.

Sayı 4 - 2021

Vakit

Erol Uğur Güngör'21

Biçimsiz sokaklarda biçmeden yürüdük biçilmeden
İnsan insan hâlâ insana rağmen
Duymaz uydurur, herkes biraz sağırdır uydurur
Siz de uydurmuştunuz herkes kadar
Veyahut susmuştunuz duymayınca
Aşktan süzülen ışıklar için geceler boyunca
Kurdeşen döke döke tepeden tırnağa,
Habire gayreti var ya şu aziz insanlığın,
Habire çiçek biter ya şu topraksız yüreğimizde
Hani açılmayan gözlerde sarkar elimizin sayesi
Soğuk soğuk yaklaşırız siyah üst başımızla
Resimlerimizde kahverengiler boğuk
Her gün sevişme vakti, sevilerde vakit olmuyor.

Leyla yüreklim, tarumar oldum aşkında
Yıldızların, yıldızların her gece parlıyor
Aşkın ateşlerde paralıyor
Dayanamam, dayanamam
Bir kez âşık oldum bir daha olamam
Yaşayamam, yaşayamam
Sevgimde perişan olmadan

Yaşayamam, yaşayamam
Sevgimde perişan olmadan.

BİR BAŞKA EV

Mina Mendilli'22

Hafif bir mide bulantısı ve gözüme giren güneş ile uyandım. Annem mesaj atmış, *birazdan ineceğiz, uyan.* Neredeyim, nereye ineceğim, fark etmem zaman aldı biraz ama sonra hatırladım. İstanbul-Ankara treninde bilmem kaçıncı vagon, bilmem kaçıncı koltukta oturuyorum. Hiçbir zaman araba yolculuklarını sevememiştim, hep sallantılı gelmiş ve midemi bulandırmıştı. Ablam yanımdaysa ama genelde beni sakinleştirir ve cam kenarına oturtturdu. Bu sefer de aynısı yapıp yanımda olmasa da trenin de sallantılı geçeceğini düşünüp cam kenarında koltuk almış.

İnmem gereken durak geldiğinde annemle beraber indim. Beraber eşyalarımızı koyduğumuz ortak bavulu da yanımıza alıp otobüse doğru yürümeye başladık. Sessiz biri olduğum söylenmez, hatta bazılarınca gevezeyim ama bu sefer otobüs durağına doğru giderken annemle pek konuşmadım. Ablam yanımda olsaydı ama mutlaka bir konu açar, gerekirse mağaza vitrinlerinde gördüklerini gösterir, sessizce yürümemize izin vermezdi. Bu sefer de kendisi konu olarak sessizliği bozdu:

"Ablanı özlemişsindir." dedi annem. Tabi ki özlemiştim. Her zaman ablam gözüme büyük gelmişti olduğundan ancak şuan ablamın büyüdüğü gerçeği her zamankinden daha farklı geliyor.

"Çok özledim." dedim.

Otobüs durağına geldik sonrasında. Şansımıza hemen gelmişti otobüs. Hızlıca bindik. Acaba annem dayıma gitmek için otobüse bindiğimizde ya da babam halamı görmeye Metrobüs'e bindiğimizde böyle mi hissediyor? Ablam, abim büyüdüler, ben büyüdüm ve artık beraber bir evi paylaşmıyoruz diye düşünüp tuhaf hissediyorlar mı? Camdan otobüsün beklediği durağa bakınca nedense bir anda başka bir şehir yerine İstanbul'u gördüm. Evimizin hemen yukarısında kalan kültür merkezinin arkasındaki durağı özellikle. Durağa doğru gelen yaklaşan ablamla kendimi gördüm sonrasında. Gözümü kapatıp kendimi duraktaki kendi yerime koymayı denedim.

"Çabuk olsana, geç kalacağız." dedi ablam. Sanki oyalanan benmişim gibi.

"Sen makyajınla o kadar vakit kaybetmesen çıkıyorduk zaten önceden." dedim ben de. Dönüp "evde olsaydık görürdün sen" bakışını attı bana.

"Akbilinde para var mı bari? "

"Hay! Unuttum söylemeyi, ben en son para yüklemedim."

"Aferin akıllı," diye alaycı ses tonuyla konuştu.
"Neyse, bende vardı, olmadı ben hallederim."

Gözümü açtığımda otobüsten inmek

üzereydim. Yanımda bana sinirli ablam olmadığı için üzülsem mi sevinsem mi bilemedim.

Ablamın yeni evine doğru otobüs yaklaştı ve indik. Kapıya doğru annemle yürüyüp bavulu sürüklerken yürüdüğümüz ağaçlı yol, o kalabalık ve gürültülü caddeye dönüştü. Birden annemle aramdaki bavul değil ablam oldu.

"Canım çok tatlı çekti anne ya," diye sızlanışını duydum ablamın.

"Pastaneden pasta ya da başka bir şey alabiliriz." dedi annem. "Ama en son aldığımız pastayı bitirmediniz küçük bir şey alalım bari."

"O zaman şu buton pastalardan mı alsak?" diye sordum. Sorduğum anda kahkaha atmaları bir oldu. Ablam özellikle iki kat gülüyordu.

"Kızım buton ne iyi misin? Beton pasta o," diyerek gülmeye devam etti. Bu sefer annem daha çok gülmeye başladı. Ben de gülmeye başladım ve eve girene kadar üçümüz beraber gülmeye devam ettik.

Daha sonrasında asansöre bindik annemle beraber. Ablam yanımızda değildi ve katıla katıla gülmüyorduk. Ablamın verdiği adrese göre 2. kat düğmesine bastık. Güzel bir binaya benziyordu. Asansörden indik ve kapıya vurduk. Ablamın sesini duydum ve kapıyı açtı. Çok mutlu görünüyordu. Annemle ayakkabılarımızı çıkarıp eve girdik. Maskelerimizi çıkarıp elimizi yıkadıktan sonra ablam bize evini gezdirdi. Rahatça yaşamasını sağlayacak her şeyi vardı. Ev dışarıdan bakıldığında daha boş görünse de ihtiyacı olmayan bir şey yoktu. Abimin odası yoktu mesela. Koridorda büyük bir komodin ve üstünde babamın anahtarları yoktu. Babamın televizyon izlediği koltuğu yoktu. Buzdolabının üstünde benim ortaokul fotoğrafım, abimin Rusya'dan hatıra olarak getirdiği magnet yoktu. Bize en son kendi odasını gösterdi. Önden annem girdi. Arkasından girdiğimde içeride ablamla kendimi gördüm. Elimizde fırçalar birbirimize bağırıyorduk. Duvarda gövdesi yeni bitmiş bir ağaç vardı.

"Ya bence çiçeklerini pembe tonlarında yapalım," dedim.

"İyi de biz pembeden kurtulmak için dolabımızı beyaza boyamadık mı? Niye pembe yapıyoruz mor yapalım işte." dedi ablam. Arka planda 2000'lerin pop şarkıları çalıyordu. Tartışıyor gibi dursak da arada durup dans ediyorduk.

"Pembe yapınca kiraz ağacı gibi olacak işte," dedim.

"He, gelenler de hemen bakıp 'Aa kiraz ağacı yapmışlar!' diyecekler çünkü. Ben mor yapacağım sonra abimi çağırır sorarız hangisi güzel diye," dedi ablam.

Kafamı sallayıp tekrar odaya baktığımda çizdiğimiz ağacı görmedim. Yerine tek kişilik bir oda vardı. Çalışma masasında benim kitaplarım yoktu. Benim yatağım yoktu. Dolap yarım yamalak amatörce tekrar boyanmış değildi. Tanıdık eşyalar vardı ama. Mesela ablamın çalışma masasının köşesinde duran kalemliği aynı yerindeydi. Yatağın kenarındaki komidinin üstünde ablamın saç fırçası duruyordu. Ablamın kolyeleri aynanın önünde aynı şekilde dizilmişti. Yatağın kenarında yerde ablamın terlikleri duruyordu. Ablam önüme dikilmiş çok net bir şekilde bildiğim gülümsemesiyle bana bakıyordu. Her zaman ablam gözümde büyüktü ama hiçbir zaman bu kadar büyük olmamıştı.

Elimizde fırçalar birbirimize bağırıyorduk. Duvarda gövdesi yeni bitmiş bir ağaç vardı.

Kızılcık

Barış Çağlayan'23

Aniden gözünü açtı. Ürkmüş bir bakışla gözünü ladinlerden yapılmış bu eski kulübenin küflenmiş tavanına dikti. Bütün bunlar neydi? Kendisi neydi? Kafasını oynatamıyor, kollarını kıpırdatamıyordu. Düşünemiyordu bile. Sahi düşünmeyi dahi bilmiyordu. İpekten dudaklarını kıpırdatamıyordu. Kuzey İsveç'in en gürbüz atlarının ense yelelerinden küçük örgüler ile özenle dikilmiş sarı saçları ve ona farklı bir hava katan kakülü ona hiçbir anlam ifade etmiyordu. Kollarına tuhaf bir serzenişle bakıyordu. Neredeydi? Bir anda karşısında yaşlı bir babalık belirmişti. Saçları yer yer dökülmüştü ve Vänern Gölü'nün ilk karla büründüğü rengi andırırcasına griydi. Yanakları yabani kızılcıkların meyveleri gibi kıpkırmızıydı. Beyaz kirli sakalları ve kırışık alnıyla tıpkı o eski İskandinav halk masallarındaki adamları ve karlar altındaki sırlarıyla artık kimselerin tapınmadığı tanrıları andırıyordu.

-"Agnetha!" dedi ihtiyar, sesi kapının altından giren soğukla titrerken. Kömürlükten iki büyük odun tomarı alıp şöminenin hemen yanındaki tuğlaların dibine fırlattı. Bu ihtiyarın adı Rolf'tu. Malmö'de bir kulübede tek başına yaşıyordu. Savaş zamanı Norveç sınırındaki uzun görevinden sonra yerleşmişti buraya. Yıllar onu ve bu kulübeyi yıprattığı gibi birkaç yıldır ona yoldaşlık yapan köpeği Rutger'i de yıpratmıştı. Tekrar masanın üstündeki kuklaya baktı. Zamanında kukla ustası babasından öğrendiği bu sanatla ve sabırla yaratmıştı bu yeni kuklayı. Parlayan pullarıyla zümrüt yeşili bir elbiseyi Agnetha'ya giydirdi. O gece tek gözünü dahi kırpmayıp Agnetha'yı tamamladı. Özenle oyduğu tutacaklarına kuklayı hareket ettireceği ipleri bağladı. Diğer uçlarını ise kuklanın üzerindeki ufak kancalara düğümledi. Agnetha bir şeyler olduğunu hissediyordu. Saatlerdir yatıp durduğu bu rahatsız masadan yavaşça yükseliyordu. Bacakları ve kolları canlanıvermişti. Çenesi açılıp kapanıyordu. Göz kapakları kıpırdıyor, saçları çatıdan sızan hafif rüzgarla güzelce sallanıyordu. Rolf, kuklanın elbisesinin düğmelerini iliklediği. Nasırlı ellerini henüz zımparaladığı tahtalara yerleştirdi ve sakince Agnetha'yı kaldırdı. İğnesi biraz yamulmuş gramofonuna pek sevdiği bir plağı yerleştirdi. Bir anda sanki Malmö'de bu mütevazı kulübede değildi, kozmik bir seyahatle Viyana'da Kraliyet Orkestrasından bir opera dinliyordu. Agnetha kendini bir anda müziğin ritmiyle dans ederken buldu. Yılların deneyimiyle bizim ihtiyar Agnetha'ya adeta rüzgarla usulca vals yaptırıyordu. İddiaya girilir ki bizim ihtiyarın Agnetha'ya attırdığı taklaları Viyana'daki en yetenekli, en zarif balerinler bile atamazdı. Usta oldukça mutlu görünüyordu. Ama güzel Agnetha ihtiyara, taklalara, müziğe, camdan izlediği karlı havaya ve denize bir türlü anlam veremiyordu. Bütün bunların anlamı

illüstrasyon : Pınar Ayça Özgüç'23

neydi? Neden buradaydı? Her şeyden öte, neydi? İhtiyarın yaptığı gibi gülemiyor, konuşamıyor, yürüyemiyordu. Bu duyduğu yabancı kelimelerin anlamı neydi? Gizemli bir şekilde duyduğu her kelime sanki tozlu bir raftan indirilip temizlenen bir kitap gibi bir anda aklında canlanıveriyordu. O kitabın yıllardır orda olduğu gerçeği gibi, o kelimeyi uzun yıllardır biliyormuş gibi hissediyordu. İhtiyardan duyduğu her şarkı, her türkü sanki uzun yıllardır aklının derinliklerinde keşfedilmeyi bekliyormuş gibi açığa çıkıyordu. Duyguları keşfediyordu. Seyre daldığı deniz, kar içindeki ladin ormanı; bilmediği, tanımlayamadığı garip bir his yüzünden ona huzur veriyordu.

Burnuna leziz kokular çalınıyordu. Nerden geliyordu bu güzel koku? Bir anda nasıl alıvermişti bu kokuyu? Kendisi biraz kereste ve kumaştan ibaret bir kukla değil miydi? Kendisi hareket edemeyen, hisleri olmayan, donuk, cansız bir tahta değil miydi sadece? Biraz güzel gözüküyordu o kadar, yoksa şöminede yanan şu odunlardan ne farkı vardı ki? Ama o farklıydı. Sihirli bir şekilde o canlıydı. İhtiyar iplerini oynatmadan kılını kıpırdatamazdı elbette. Bariz ki kendine ait bir sesi de yoktu. Ama aklına bin bir türlü düşünce sokan, dışarıyı seyre dalmasına neden olan bu garip his neydi? Bu his yabancıydı onun doğasına. Ya da o öyle zannediyordu. Neydi kar altında uzanan ladin ağaçlarından, dışlanmış yabani çalılardan farkı? Tahtadan burnuna çalınan bu kokuyu takip ederek bakışlarını şöminenin yanındaki çömleğe çevirdi. Küçük kuklasının büyülü gözleriyle odun ateşinde adeta dövülen çömleği süzdüğünü gören ihtiyar gülerken öksürerek:

-"Kızılcık reçeli. Ne güzel kokuyor di mi meymenetsiz? Annem yapardı ben küçükken. Öyle lezzetlidir ki parmaklarını yersin!"

Agnetha'nın kafasında bu sözler dönüp durdu. Şu Malmö neresiydi? Belli ki bu mekandı. Şu orman, bu kulübe, şu yağan kar, deniz. Gözünü açtığı yer, kar taneleri gibi üzerinde süzüldüğü bu sisli şehir. Kızılcık da neydi? Herhalde yenilen bir şeydi. Kuklanın yemeğe ihtiyacı yoktu elbette ama bu güzel koku onu mest ediyordu. Şurada sırtını duvara yaslayıp otursa, pişen kızılcıkların güzel kokularıyla kar altındaki şehri ve Danimarka kıyılarından gelen gemileri izlese başka ne isteyebilirdi ki? Sahi, acaba nasıldı dışarıdaki şu beyaz örtü? Peki nasıl kokuyordu dışarısı?

O gece eski günlerin hatıraları ve babası gözlerini kapayıncaya kadar ihtiyarla beraber oldu. Köpeği Rutger ise şömineye yakın bir yerdeki yatağına çömelmiş, uyuyordu. Agnetha ise tek gözünü kırpmadan bütün gece boğazı izledi. İstese de kırpamazdı gerçi. Göz kapakları oyulmuş tahtadan başka bir şey değildi. Düşüncelerin görünmez ağırlığıyla yükselen bir ürperti sanki sırtını karıncalıyordu. Bu yabancı hissin adını koyamıyordu bir türlü. Mutluluk değildi bu. İçinde huzur vardı. Odun ateşinde pişerken nefis kokular yayan kızılcıklar gibi, rüzgarın havada süzerek toprağa kavuşturduğu binlerce kar tanesi gibi... İşte bu huzurdu. Velhasıl şu çürümüş kulübede oturup dışarıyı süzmek, daha doğrusu süzebilmek bu kısacık hayatında deneyimlediği ilk ve en güzel şey değil miydi? Ama bu ürperti neyin nesiydi? Ağaç

genleri ona oyun mu oynuyordu yoksa? Bu bir çeşit intikam mıydı? Neyin intikamı olacaktı ki? Kapıda uğuldayan rüzgara kulak verdi. Hayatta olduğunu hissediyordu. Oysa yaşamak denir miydi onunkine? Umutların çığ tuttuğu tahtadan bir hayattı bu. Bu alışılmadık duyguların etkisi altında büyülü bir şekilde uykuya dalıverdi.

Karlar altındaki mistik uykusunu yakındaki bir kiliseden gelen çan sesi böldü. İhtiyar ortalıklarda yoktu. Dünkü ağaçlar kara gömülmüştü. Öğlen vakti ihtiyar aceleyle geri geldi. Tek kelime etmeden küçük bir sandığın içine Agnetha'yı yerleştirdi. Kolunun altına sıkıştırdığı küçük sandıkla hemen evden ayrıldı. Agnetha'nın ne olup bittiği hakkında en ufak bir düşüncesi yoktu. Bir süre sonra Rolf durdu. Sandığın sürgüsünü açıp Agnetha'yı çıkardı. Burası büyükçe bir kilisenin avlusuydu. Geceleyin şiddetle yağan kar kesilmiş ve kış güneşi boy gösteriyordu. İhtiyar, papazla konuşmuştu ve Paskalya için bir gösteri yapacaktı. İhtiyar Rolf'un gösterisini duyan çocuklar heyecanlandı. Küçükçe bir sahne hazırlandı. Akşama kadar avludaki bütün karlar kürenmiş ve oturaklar dizilmişti. Agnetha oldukça heyecanlıydı. Gözbebeklerini oynatamasa da bu heyecanı yüzünden okunuyor gibiydi. İhtiyar ise soğukkanlıydı. Perdeler açıldığında Agnetha parlayan yeşil elbisesiyle gözleri kamaştırdı. İhtiyar ona havada zarif taklalar attırırken çocukların dikkatle onu izleyen gözleri parlıyordu. Ne özgürdü (!) kırlangıç gibi süzülürken, ipi çekti usta. O gece yine ihtiyar yorgun bir şekilde derin bir uykuya daldı. Rutger ise yine köşesinde uyanıktı ve homurdanıyordu. Agnetha yine uyanık bir şekilde karı ve denizi izliyordu. İnsanlar onu çok sevmişti.

Şu dışarıda sallanan ağaçlar bile daha özgür görünüyordu ondan.

"Ben marionette! Aç gözünü izle benim taklalarını. İşte ben, kukla! Frej'in ezilmiş kulu, Rán'ın özbeöz kızı! Ben Agnetha, dinle benim türkümü!"

Agnetha'nın sırtına o dünkü ürperme tekrar yükseldi. Dışlanmış gibiydi o. Şu dışarıda sallanan ağaçlar bile daha özgür görünüyordu ondan. Bir yabancıydı o, insanların dünyasının dışından, doğadan dışlanmış, bir kaçak. Ne güzel şarkı söylüyordu. İnsanlar böyle söylüyordu ona. Ama insanların beğendiği güzel sesi bile kendi sesi değildi. Bir kuklaydı o, sefil bir kukla! İradesiz, isteksiz, önemsiz bir tahta parçası. Ona nasıl konuşacağını, yürüyeceğini, düşeceğini ihtiyar öğretmişti. Yakınamazdı bu halinden. Sahi, kendinden başka suçlayabileceği kimi vardı ki? Suç var olmasıydı belki de. Tekrar ve tekrar bu sözler kafasını tırmalıyordu. Bir kuklaydı o, ihtiyar şarkı söylemeye devam ettiği sürece herkesin sevdiği bir tahta... Neyin bedeliydi bu? Doğa, ipleriyle onu mu çağırıyordu?

Burnunu bir şeyler ayarttı. Kaynayan kızılcık kokusuydu bu. Peki ya nereden geliyordu ? Şüphesiz kapının ardından. Bu kokuyla beraber Rutger huzursuzca hareket etmeye başladı. Bir anda yerinden çıkıp Agnetha'yı ısırdı. Agnetha ağzında, kapının altındaki köpek kapısından bir anda evi terk etti. Karın üstünde adeta rüzgarla yarışıyordu. Hızla ormanın derinliklerine daldı. Rutger neyin peşindeydi?

Agnetha; kulübeden uzağa gittiği ve Rutger'in ağzında kokuya yaklaştığı her an, içinde yabancı olmadığı bir duygu hissediyordu . Rutger'in gözü her şeye kör gibiydi. Orman, sanki Fareli Köyün Kavalcısı

gibi büyülü kavalını üflüyordu. Çaldığı esrarengiz notalar Rutger'in aklını başından alıyor ve köpek ayın altında dans ediyordu. Doğruca kızılcık kokusuna doğru ilerliyordu. Dolunay tepeye varıncaya kadar yol aldı ve ormanın kalbine ulaştı. İşte orada, kocaman çömlekler içinde kızılcıklar pişiyordu. Etrafta kimse görünmüyordu. Ormanın ortasında kim bu kadar kızılcığı kaynatıyordu, bu ateş nerden geliyordu? Ormanın ona hoş geldin armağanı mıydı yoksa bu? Ateşi ormanın yaktığını düşündü. Ateş onun için özgürlüğün, yani kızılcıkların ateşiydi. Rutger, Muspelheim'ın ateşi kadar sıcak kazanın içine daldı. Agnetha'nın saçlarına ve yüzüne kızılcık bulaşmıştı. Saçları kızılcık kırmızısı olmuştu. Bir ayna yoktu kendini görebileceği ama saçlarından gelen o güzel koku onu mutlu ediyordu. Rutger, sessiz kavalı dinlemeye devam etti. Bir küçük tepenin arkasındaki donmuş gölün kıyısına çağrılıyordu. Göle kadar sesleri takip etti. Agnetha, donmuş gölün üstünde kırılan kristal yakamozu izlerken bir anda Rutger onu bırakıp kaygıyla tabanları yağladı. Agnetha ensesinde bir hırıltı hissetti. Bir gri kurttu bu! Ormanın kavalından çıkartığını sandığı bu sessiz ezgiler, onun boş midesinin acı uğultularıydı meğer. Aniden dişlerini boynunda hissetti. Zavallı Agnetha, gözleri istemsizce kapanırken ihtiyardan hatırladığı eski bir Kuzey İsveç ninnisini mırıldandı:

"Gecenin ormanında bir kurt uluyor
Uyumak istiyor ama nafile
Açlık midesine hükmediyor
Ve oyuğunda çok soğuk hava
Kurt, seni kurt; buraya gelme
Çocuğumu almana izin vermeyeceğim"

Tahtadan gözleri kapandı. Son bir kez, açlık içinde uluyan kurdun sesini duydu. Havada kızılcık kokusu vardı.

Ben Uday

Zehra Çevikalp'24

Karanlığın çökmüş olduğu sokakta senelerdir yerinden ayrılmayan bakkal dışında her yer kapanmıştı. Arkasında sürüklediği kirli çuvalıyla sokağın başında belirdi. Soğuk havanın parmaklarını dondurmasına aldırış etmeyerek sessizce çöp tenekelerine yöneldi. İşine yarar kartonları ve plastik çöpleri ayırıyordu. Karşısındaki bakkalın yeni bıraktığı boş koliler epey para ederdi. Dükkanını kapatmaya hazırlanan Bakkal Ömer de son kez bakkalın girişini temizliyor, sebze ve meyve kasalarını içeri alıyordu.

Son zamanlarda hırsızlık vakaları artmıştı. Mahalleye hırsızların dadandığı duymayan kalmamıştı. Geçen hafta Terzi Sami'nin dükkanında birtakım eşyalar çalınmış, bu hafta Çiçekçi Gülten Abla'nın on yıllık bisikleti kaybolmuş ve para kasası boşaltılmıştı. Mahalleliler bu hırsızlıktan olaylarından usanmış, birlikte mahalle karakoluna şikayette bulunmuşlardı. Başkomiser Mehmet şikayetler üzerine iki bekçi görevlendirmişti.

Düdüklerin sesi yaklaşmıştı. İki bekçi bakkalın yanından geçerken soğuk bir selam verdiler. Çöp tenekelerini karıştıran Uday'ı gördüklerinde onu hemen yaka paça kollarından tuttular. Abisini geçen haftadan beri hırsızlık şüphelisi olarak arıyorlardı. Abisine ait olduğu iddia edilen bir şapka soyulan kuyumcunun önünde bulunmuştu. Uday dilinin döndüğü kadarıyla kendini anlatmaya çalıştı. "Abi vallahi hırsız değil ben, ben çalışmak, ben Uday."
Bekçilerden yaşlı olanı:
"Sus, polise anlatırsın."dedi. Diğeri düşünceliydi ve bu çocukla uğraşmak istemiyordu.

"Bırakalım çocuğu Nevzat" dedi. Nevzat:

" Ben bu mesleğe kaç yılımı verdim haberin var mı? Bana işimi mi öğreteceksin Ahmet?" diye yanıtladı. Tüm bu olanları gören Bakkal:

" Onun bize zararı yoktur. Her gün gelir bizim kağıtları toplar, gider. Yetimdir, yapma etme. Annesi de hastaymış diyorlar. Aşağıdaki sokakta oturuyor. Dokunma ekmeklerine."

Uday konuşulanları anlamamış ve korkmuştu. Gözyaşları yanaklarından sicim sicim boşalıyordu. Nevzat çocuğun yüzüne dikkatle baktı. Siyah saçları, esmer teni, kahverengi gözleri... Hepsinin hikayesi birdi. Kim bilir neler görmüştü bu gözler, kaç kardeşinden, arkadaşından ayrılmıştı? Simaları belleğinin gerilerinde saklanmıştı. Nevzat:

"Bu sokakta bir daha seni görmeyeyim." deyip gencin kolunu bıraktı. Uday, bekçilerin uzaklaşmasını beklemeden yeni kartonları çuvalına koydu. Bakkal bir el işaretiyle onu yanına çağırdı ve poşetlediği üç ekmeği ona uzattı. Gözyaşlarının kuruduğu yüzünde gülücükler belirdi. Teşekkür etti ve hızlı adımlarla evinin yolunu tuttu. Bakkal da dükkanın kepenklerini kapattı. Şimdi sokak sarı cılız ışıkla yalnızdı.

Sayı 4 - 2021

Küçük Hikayeler

Gülse Duru Koçum'24

Beraber Ağlamak

Oturuyordu. Elinde kitabı... Önünden gelip geçenler vardı. Çoğu ona hiç dikkat etmeden geçti gitti. Zihni doluydu ve o, istese de istemese de susmuyordu: "Ağlıyorum ben. Ben mi ağlıyorum? Hayır tabii ki! Kitabım ağlıyor. Gözleri yok ki onun. Benim gözlerimden ağlıyor. Satırlarında ben gizliyim onun. Hani şu kelimelerin arasındaki boşluklarda, birkaç sözcüğün arasında sıkışmış... Oturduğum bank, bankın üstünde durduğu çimenler, betonu delip geçen çiçekler... Onlar da benim yanımdalar. Yok, olmuyor. Toparlayamıyorum cümlelerimi. Tüm güzel sözler söylenmiş romanda. Onları da elimde tutuyorum. Evet güzeller, hüzünleri güzel onların. Beni anlatışları güzel. Ağlıyorum. Sözlerin gözleri yok ki. Onların yerine de ağlıyorum. Gözyaşlarımı avucumda topluyorum. Kelimeler ıslanıyor. Ama en çok kitap ıslanıyor. Kendi gözyaşlarıymışlar gibi bağrına basıyor onları. Sayfaları çeviriyorum. Zaman sayfaların arasına sıkışıyor. Rüzgâr elimden alıyor sayfaları, uçuşturuyor onları, daha da hızlı çevriliyorlar. Zaman yetişemiyor onlara. Avucuma düşüyor o da. Bir tek o ıslanmıyor. Buharlaşıp gözyaşlarımı da kendisiyle beraber rüzgâra karıştırıyor. Yoruldum. Derdimi unuttum. Yine de duramıyorum, ağlıyorum. Kitap için ağlıyorum. O unutmamış acısını. Onun gözleri yok ki ağlasın. Benim gözlerim onun yaşlarını akıtıyor." Etrafında gelip geçenler... Bankta oturup kitap okuyan, zihni dolu biri... Şaşırmıyorlar. Geçip gidiyorlar dikkat etmeden.

Kim Terk Eder?

"Ne değişti peki?" diye sordu, gözlerinden sayılamayacak kadar çok duygu okunurken. "Bunca zamandır sandım ki sen terk ettin beni giderek. Anladım artık, meğer olduğun yerde kalmak değilmiş gitmemek her zaman.

Mina Mendilli'22, Barış Çağlayan'23, Ekin Can'23, Nazlı Sude Yusoğlu'23

dünyadaşlık bilinci

Tarık Günersel

MOZAİK DESTAN

"20 yaşımda oluşturduğum mozaik projemden söz etmek isterim. Bir gün Moda'da dolaşırken aklıma bir şey geldi: 'Edebiyat tarihindeki bütün şaheserler başarısızdır, çünkü amaç öyle büyüktür ki ürün yetersiz kalır, ama şaheser olur. Acaba nasıl bir proje seçeyim ki imkânsız olsun, başarısız olayım, ama ortaya şaheser çıksın. Bütün tarih; ama yalnız geçmiş değil, gelecek de. Olanlar değil, olamayanlar ve olamayacaklar da. Çeşitli türlerde yazar, 8-10 yılda bir seçki yapıp düzenlerim, ortaya mozaik destan çıkar buna."

Kendini 'Dünya Uygarlığı gönüllüsü' sayan şair ve yazar Tarık Günersel aynı zamanda 'katkıcı öğrenci' nitelemesini seviyor. '71 mezunumuz Günersel'in ödülleri arasında "Kristal Martı" da var.

HAMLET ÇEVİRİM SHAKESPEARE'E TEŞEKKÜR

Yazmaya başladığınızdan beri etkilendiğiniz ya da usta saydığınız yazarlar kimler? Kendi eserlerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz? "Mirasçısıyım." diyebileceğiniz bir isim var mı?

Shakespeare, Nazım Hikmet, Yunus Emre... Ayrıca, gençlik yıllarımda Yahya Kemal, Orhan Veli, Melih Cevdet Anday, Özdemir Asaf, Behçet Necatigil gibi şairlerden etkilendim, üslupları ile egzersizler yaptım. Hamlet çevirim ile Shakespeare'e teşekkür borcumu ödemiş sayılabilirim.

UYGARLIK

Sizce İnsanlığın bu medeniyet düzeyine ulaşabilmesinde sanat ve edebiyatın rolü nedir?

"Uygarlık" desek? Dilimize dönük bir saldırısı var ve Türkçe kazanımlarını korumak iyi olur. Sanat lüks değil, varoluşumuzun önemli bir boyutu. Bilimde yanlış olur ama sanatta pek olmaz, iyi ile daha iyi olabilir -kötü sıfatından kaçınırım. Tüm sanat etkinlikleri övgüye değer. Sanat riskli olabiliyor. Mağara resimlerini yapanlardan bazıları taşlanarak öldürülmüş.

Şair kimliğinizi dışarıda tutarsak sizin kendinizi en iyi ifade ettiğiniz alan hangisidir?

Şimdi şair kimliğimi ben bırakayım da, o beni bırakmıyor. Fakat oyunculuk diye cevap veririm bu soruya, hatta kendimi oyuncu-şair olarak da nitelendirebilirim. Bunlar birbirini besleyen şeyler.

Bu salgın döneminin edebiyata yansımaları nasıl sizce?

Aynı gezegendeyiz. Bu gerçek herkesçe daha iyi anlaşılıyor. Umarım Dünyadaşların etkileşimi daha verimli olur, bundan böyle. Benim için harika bir dönem, daha rahat yoğunlaşabiliyorum. Shakespeare şiirlerini salgın döneminde yazmış. Tek başına verimli olabilenler için bir yoğunlaşma fırsatı oluyor.

"MEYVE SALATASI OLMAK İSTİYORUM" DİYEN ELMALAR

Epey çok yer gezmişsiniz, bu yerlerin yazarlığınıza nasıl katkısı oldu?

"Hak içindir uğraşım, dünya yurttaşıyım," diye yazmıştım 1968 nisanında, 15 yaşımda. O zamandan beri bir dünya yurttaşı olarak gelişmeye çalışıyorum.

2012'de Bosna-Hersek'te bir yaratıcı yazarlık seminerine davetliydim. Karşıma farklı gruplardan lise öğrencileri: Boşnaklar, Sırplar, Hırvatlar. Dedim ki : "Bazı elmalar vardır, 'Kahrolsun öbür meyveler, dünyada yalnız elmalar olsun!' der. Bunlar ırkçı elmalardır. Bazı elmalar der ki : 'Ben elmayım ama portakallar, muzlar da olsun.' Bunlar demokrat elmalardır. Bazı elmalar da der ki: 'Elma olmayı ben seçmedim, meyve salatası olmak istiyorum.' Dünyadaki bütün kültürlere açığım, hatta çeşitli kültürlerden kendime adlar seçtim; farklı açılardan bakabilme terbiyemi geliştirmek için. Kendimi gezegen bilinci temelli bir Dünya Uygarlığı gönüllüsü sayıyorum.

ULUSAL EDEBİYAT İLE DÜNYA EDEBİYATI BİRBİRİNİN KARŞITI DEĞİL

Türk edebiyatının geleceğini nasıl görüyorsunuz? Küreselleşmenin genelde biz gençler üzerinde ve edebiyat özelinde ne gibi etkileri var ve olacak? Bu küreselleşmede ulusal edebiyatın yeri ne?

Öncelikle tüm dillerde gelişen ortak bir dünya edebiyatı var. Kazakistan'da bu konunun konuşulduğu bir toplantıda "küyerel / glocal" anlayışın önemine değindim: Günümüzde yerel ile küresellik birbirini dışlamak zorunda değil. Tersine, hem yerel hem küresel yaklaşım gerekli. Yeni terim ile 'küyerel.' Aynı gezegendeyiz. Bu gerçek küresel yaklaşım gerektirir. Öte yandan, her birimiz bu bütünün bir noktasındayız.

Librettist olarak, Türkiye'de ve dünyada opera sanatının geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Opera insanlığın doruklarından biri. Libretto ise özveri gerektiren alan, ne zaman şairliğinizi kullanacaksınız, ne zaman manzume ile yetinmek daha verimli olur, besteci ile birlikte ayarlamak gerekiyor.

“DÜNYA ZİNDAN İDİ, ZİNDAN DÜNYA OLDU.”

“Dünya zindan idi, zindan dünya oldu,” cümlesi ‘Zırhlı Kurt’ piyesinizin ilk sözü. İzdüşümler’de ‘Devrik Padişah’ adıyla yer alıyor. Bu güçlü sözün kitap kapağında bulunması niçin?

“Avcı” lakabı ile anılan IV. Mehmed’in trajik yaşamı ilginç. Babası ‘Deli’ İbrahim’in babaannesi Kösem Sultan tarafından öldürtüldüğünü ve bunun onayını da yedi yaşındaki bir çocuk padişah olarak bilinçsizce verdiğinin farkına varınca sarsılıyor. Osmanlı'nın gerilemesinin başladığı dönemde uzun süre padişahlık yapıyor; ihanetler, yenilgiler, isyanlar görüyor. Bir yenilgi sonrası ordu tarafından tahttan el çektirilerek Edirne Sarayı'na kapatılıyor. Padişahken kederinden ötürü herhalde Dünya zindan gibiydi, artık zindan dünyası olmuştu.

HER ÜRÜNÜM TEK ESERİN PARÇALARI

Oluşmak adlı kitabınız İzdüşümler ile birçok yönden benzerlik taşıyor. Bu bakımdan İzdüşümler’i , alt başlığı “kendim için kılavuz” olan Oluşmak’ın bir devamı yahut kılavuzluktan çıkmış bir versiyonu olarak görebilir miyiz?

Tamamlayıcısı sayabiliriz. Yazdığım hemen her şey tek eserin parçası. Örneğin Oluşmak’a ikinci basımında bir şeyler ekleyeceğim.

Hammurabi’den başlayıp Anne Frank’le biten bir zaman yolculuğu diyebileceğimiz bu eseri (İzdüşümler) birçok farklı noktayı aynı kalemden okuyabileceğimiz bir edebi eser olarak mı yoksa tarihten ders çıkartmamız için gereken bir eser olarak mı okumalıyız?

Her ikisi de. Homeros ile Herodot birlikte olmalı. Yapmaya çalıştığım şey bu.

Liseyi Kadıköy Anadolu Lisesi’nde ve ABD’de okumanın size ne gibi olumlu veya olumsuz etkileri oldu?

Kadıköy Maarif Koleji o zaman da bugün olduğu gibi kaliteli bir eğitim kurumuydu. Çok iyi bir öğretmen-arkadaş çevresinde yetiştim. ABD’deki 1970-71 dönemim uluslararası deneyim kazandırdı. 2013’te Sheboygan North School’da yaratıcı yazarlık semineri verdim.

YAZ Kİ DAHA İYİ OKU

Biz gençlere önerileriz nelerdir? Şiir ya da yazı yazma serüvenine yeni başlayan arkadaşlarımıza ne öğütlersiniz?

Yazmak, yazdığında değişiklikler yapmak, emek sürecinden zevk almak önemli. Makul gelen iki yanlış öğüt var. Birincisi, "Önce çok okuyun ki çok yazabilesiniz" öğüdü. Televizyonda olimpiyat yarışı izlemekle iyi yüzücü olunmaz. Önce yazmak gelir, yazın ki iyi okuyabilesiniz. Sabah uyanınca hemen kalkmayın, düşünün, bir fikir ya da söz gelince kalkıp yazın. Kötü yazmaktan korkmayın, saçmalamaktan korkmayın. Her iyi şey emekle gelişir.

Teşekkür ederiz. Sevgili Okuldaşlar, Tarık Günersel hakkında kapsamlı bilgi için bkz: www.tarikgunersel.com ile Vikipedi'ye bakılabilir. YouTube'daki kanalında Türkçe ve İngilizce söyleşileri yer alıyor, abone olabilirsiniz.

Aralık 2020

Ayakkabılarının Götürdü

"En kısa sürede yeniden görüşmek üzere sevgili dostum. Eşinize ve kızlarınıza saygılarımı iletin lütfen." dedi beyefendi yüzündeki gülümsemeyi yerinde tutmaya çabalayarak. "Hayır, hayır gerçekten bana bir araba ayarlamanıza gerek yok. Evet, siz de sağlığınıza dikkat edin." Kapı arkasından kapanır kapanmaz adamın yüzündeki gülümseme silindi. Ağzında hoş olmayan bir tattan kurtulmak istercesine taş yolun kenarındaki gelinciklere doğru hışımla tükürdü ve statüsünü korumak için katlanması gereken bu formalite kibarlıklara lanet etti.

"Ne yaptığını sanıyorsun?" Beklenmedik bu çıkış beyefendiyi yerinden sıçrattı. Kısık gözleriyle bahçeyi yavaşça süzdü ve sonunda görkemli güllerin önünde yere çökmüş bahçıvanda durdu. "Papatyalarımın üzerine basıyorsun." Sesin kaynağı ince yün bir yelek ve yamalı bir pantolonla dik dik beyefendiye bakıyordu. Geçmiş kırk iki yıldan herhangi birinde beyefendiyle tanışma uğursuzluğuna sahip herkes bilirdi ki onunla tartışmak yorucu, bunaltıcı ve anlamsızdı. Bahçıvan daha bu şerefe erişmemişti.

"Neden bahsettiğinizi bilmiyorum." dedi beyefendi sahte bir masumlukla. Papatyaların kurtarılamaz hale geldiğinden emin olmak için bir balerin gibi topuklarını birbirine vurmayı ihmal etmeden havaya sıçradığında bu masum numarası anlamsızlaşmıştı. Bahçıvanın cevabını duymayı beklemeden arkasını döndü ve attığı her adımda birkaç zavallı çiçeğin topuklarına yapışmasına özen göstererek onu bu bahçeden çıkartacak ceviz kapıya doğru yavaşça yürümeye başladı. Eğer yarım saat içerisinde halasının evinde olması gerekmeseydi bahçıvanı sinirlendirmeye devam etmekten büyük bir zevk alırdı.

"Buna pişman olacaksın." dedi bahçıvan. Gözlerini bir an bile karşısındaki adamdan ayırmamıştı. Beyefendi ise böyle tehditlere hiç yabancı değildi. "Elinizden geleni ardınıza koymayın." dedi arkasına dönmeden.

ğü Yere Git

Öykü Kale'23

Buradan halasının evine giden yol en kötü günde yirmi beş dakika alırdı ve bugün güzel bir gündü. Güneş tepede parlıyor, sedefotları rüzgarla birlikte tembelce salınıyor ve yakınlardan alçak, hızlı bir mırıltı geliyordu. Beyefendi miskince gözlerini kapattı ve bir süreliğine güneşin yüzünü ısıtmasına izin verdi. Mırıltılar umduğu gibi kısa sürede yok olmayınca huzursuzca etrafına bakındı. Büyük yolda, metrelerce ötede top oynayan birkaç çocuktan başka kimse yoktu.

"Sen kimsin? Hemen ortaya çık!" Mırıltıların sahibini tuzağa düşürmek istercesine aniden bağırdı.

"Ben kimim?" dedi aşağılardan gelen bir ses, "Sen kimsin?" diyen aşağılardan gelen başka bir sesle aynı anda. Beyefendi korkarak bakışlarını aşağı indirdi. Kahverengi deri ayakkabıları otuz ikişer dişle ağızlarından tükürükler saçarak bağırıyordu. Bu, dünyanın var olduğu dört buçuk milyar yılda kimsenin şahit olmadığı bir görüntüydü.

"Hey, tanışmışsınız bakıyorum." Bahçıvan ceviz kapıya yaslanmış, gülümseyerek beyefendiyi izliyordu. "Sürprizimi beğendin mi?" Beyefendi derin bir nefes alarak bahçıvana döndü. Ayakkabıların sesini bastırmak için kulaklarını kapama isteğine karşı çıkmaya çalışıyordu. "Harika. Çok yaratıcı. Ne yeteneklisiniz. Belki bir meslek değişikliği düşünmelisiniz. Sihirbazlıkta hayli başarılı olabileceğinize inanıyorum. Bahçıvanlığın aksine." Bahçıvanın içten kahkahasını duymazdan gelerek devam etti. "Bakın benden ne istiyorsunuz bilmiyorum ama bu saçmalığa en kısa sürede son verin. Bu saçmalıklara ayıracak hiç vaktim yok. Para mı, bağlantılar mı, yeni kıyafetler mi? Şiddetle yeni bir pantolona ihtiyacınız olduğunu görebiliyorum." Bahçıvan hala gülüyordu ama ayakkabılar susmuştu. Sonunda kendini toparladı ve yüzüne kendinden emin bir gülümseme kondurdu. "Bir iyilik." "Efendim, anlayamadım?" "İçten gelen rastgele bir iyilik, dünyayı daha iyi bir yer haline getirmek için yapacağın herhangi bir şey... Bir merhamet gösterisi." diye bitirdi bahçıvan.

"Siz ne dediğinizin farkında değilsiniz." dedi beyefendi en sonunda. "Ben hep iyilik yaparım. Bir çiçeği ezdiğim için neredeyse beni şeytan ilan edeceksiniz." Bahçıvan onu dinliyor gibi değildi. "Terzinin

karısının bir cadı olduğu söylentisini çıkardığını biliyorum, komşunun kuşunu zehirlemeye çalıştığını da...” Beyefendi sinirle kafasını salladı. Utanıp utanmadığını anlamak imkansızdı. “Evet, ana fikri anladım sanırım.” Bahçıvan bir çocuk gibi ellerini çırptı. “Harika! Bir an önce işe koyul o zaman. İyi şanslar, buna ihtiyacın olacak.”

Beyefendi saatini kontrol etti. Halasıyla randevusuna beş dakika kalmıştı ve bugün kötü bir gündü.

“Pekala,” dedi ayakkabılardan biri, “Şimdi ne yapıyoruz? Şimdi ne yapıyoruz? Şimdi ne yapıyoruz?” Beyefendi kısık gözlerinin ardından ayakkabıları izledi. Az önce yaşadıkları son derece rahatsız edici olsa da bu bahar başına gelen en sıradışı şey sayılmazdı. Geçen ay kızkardeşinden doğum gününü kutlayan bir mektup almıştı mesela. Evet, bu kesinlikle ayakkabılarının konuşmaya başlamasından daha ilginçti.

“Belki evinin önündeki dilenciye birkaç bozukluk atarak başlayabilirsin.” Ayakkabılardan biri ciyakladı. “Ya da sokak köpeklerine artan tavuklardan verebilirsin ya da şehir kütüphanesinde çocuklara kitap okumak için gönüllü olabilirsin.”

Yol boyunca ayakkabılar hiç susmadı. Biraz ağlaştılar ve biraz gülüştüler ve biraz yalvarıp yakardılar. Sadece ne olacağını merak ettiğinden beyefendinin bir çocuğa ağaçtan bir elma uzatmasına, genç bir kızın saçına iltifat etmesine ve yerde bulduğu değerli gibi görünen bir kolyeyi üniformalı bir polis memuruna teslim etmesine de sebep oldular. Hiçbir şey olmadı. Beyefendinin her geçen saniye daha da sinirlenmesi dışında hiçbir şey.

Eve girdiği an kapıyı arkasından çarptı ve bir koltuğa gömülerek ayağındaki ayakkabıları çekmeye başladı. Pek başarılı olduğu söylenemezdi. “Daha büyük bir iyilik gerekiyor olabilir,” ayakkabılardan birinin başladığına diğeri devam etti. “ya da görünür ya da daha içten. Gerçekten iyilik yapmayı istemelisin. Kalbin mutlulukla dolmalı. Dünyaya bir fay...” Beyefendi anlaşılamaz bir şeyler tısladı. Aptal bir bahçıvanın oyununu oynamak zorunda kalmaktan nefret etse de hayatının geri kalanı boyunca aynı çorapları giymek zorunda kalmaktan daha çok nefret ederdi. “Sizi bu kadar ilgilendiren ne?” diye sordu ayakkabıların serzenişlerini bölerek. “Konuşursunuz ya da konuşmassınız, ne önemi var ki?”

Ayakkabılardan biri alınmış gibi bir ses çıkardı. “Ah, ne önemi mi var? Umursamazlığının nasıl bir lütuf olduğunun farkında değilsin. Nedensiz yere acı çeken çocuklar, bir kazananın olmayacağı savaşlar, çaresiz hastalıklar... Bunların hepsi bizler gibi zavallı deri parçaları için çok fazla. Çok fazla. Çok fazla.” Beyefendi gözlerini devirdi, tam bir şey söylemek için araya girecekti ki ayakkabılar devam ettiler. “Buna dayanamayız. Dünya çok kötü bir yer. Çok kötü bir yer. Ah, yapabileceğimiz hiçbir şey

yok. Bizim gibi iki zavallı deri parçası ne yapabilir ki?" "Tamam!" diye bağırdı beyefendi sonunda. "Bu sizi susturacaksa tamam. Daha büyük bir iyilik. Ne kadar zor olabilir ki?" Gözleri, yıllardır görüşmediği kızkardeşinden gelen ve sehpanın üzerinde duran mektuba takıldı. Büyük iyiliğinin ne olacağına karar vermişti.

***

"Son kez söylüyorum, çocuklarının üzerinde bir deney yapmayı planlamıyorum." Beyefendi kızkardeşinin omuzlarının düşüşünü izledi. Çabucak pes etmesi onu hiç şaşırtmamıştı. "Pekala," dedi genç kadın yorgun bir sesle. "Bana ihtiyacınız olursa arka odada olacağım."

Öğretmenliği bırakışından beş yıl sonra yeniden dört çocuğa katlanmak yeterince büyük bir iyilik olmalıydı. Kendini, kızkardeşi için burada olduğu konusunda ikna etmek için birkaç dakika harcadı. Evet, zavallı kadın yalnız başına dört çocuk yetiştirmeye çalışıyordu. Ne kadar iyi bir iş çıkardığı bahçede yeni yıkanmış elbiselerine aldırmadan koşuştuşturan çocuklardan anlaşabilirdi. Beyefendi dehşetini belli etmemeye çalışarak boğazını temizledi.

"Hemen önümde dizilin bakalım. Aferin! Bugünkü öğretmeniniz benim. Sizden sözümden çıkmamanızı ve sessizce anlattıklarımı dinlemizi bekliyorum. Şimdi defterlerinizi alıp doğrudan mutfak masasına gidin lütfen." Birbirinin aynı elbiseleri ve uzun örgülü saçlarıyla eve koşuştuan çocukların arkasından baktı.

Beyefendi mutfağa geldiğinde kızlar çoktan yerlerine oturmuş onu bekliyorlardı. "Bu konuda anlamadığınız bir şey olmadığına eminim. Cebirin en temel konularından birini hala içselleştirememiş olmanıza imkan vermiyorum. Yanılmıyorum değil mi?" Aralarından en küçükleri kısa bir süre tereddüt etti. En sonunda yeterli cesareti toplamış olacak ki elini kaldırdı. "Şey dayıcığım, annemiz bize sadece edebiyat ve piyano dersi verdi, bu yüzden bu anlattıklarınız bize olduça yabancı." Odadaki hava bir anda soğudu. Adam gözlerini yavaşça açtı ve hızlı hızlı kırpmaya başladı. "Ne ne ne?" Kızlardan biri diğerini dürtüp annelerini çağırmasını söylemeseydi uzun bir süre daha devam edebilirdi. "Bana bir dakika müsaade edin lütfen." Mutfaktan çıktığı an ayakkabılarını yere vurdu. "Plan iptal. Buna katlanamam. Ne dediklerini duydunuz mu? Edebiyat... edebiyat ve piyano mu? Hem de cebir yerine. Bunlar kayıp vaka. Kurtarılamaz. Kız kardeşimle ilgili yanlış bir şeyler olduğunu çok küçükken anlamıştım zaten." Kimsenin peşinden gelmediğine emin olmak için arkasını kontrol etti ve koşar adım evden çıktı.

"Buna böyle devam edemeyeceğinin farkındasın değil mi?" dedi soldaki ayakkabı. "Ya asla eski halimize dönemezsek. Ya..." Eve varana kadar ayakkabıların tüm konuşma çabalarını susturdu. Sonunda serin mutfağında bir elma kemirirken ağzını açtı. "Daha iyi bir fikrim var."

Ertesi gün kendini bahçıvanın karşısında elinde kumaş kaplı bir kutuyla işte bu şekilde buldu. "Doğruyu söylemem gerekirse seni bu kadar çabuk göreceğimi düşünmemiştim." Bahçıvanın yüzünde sıcak bir gülümseme vardı. Beyefendi, güneşin altında kahverengi saçlarının nasıl bu kadar parlak görünebildiğine şaşırdı. "Seni görmek

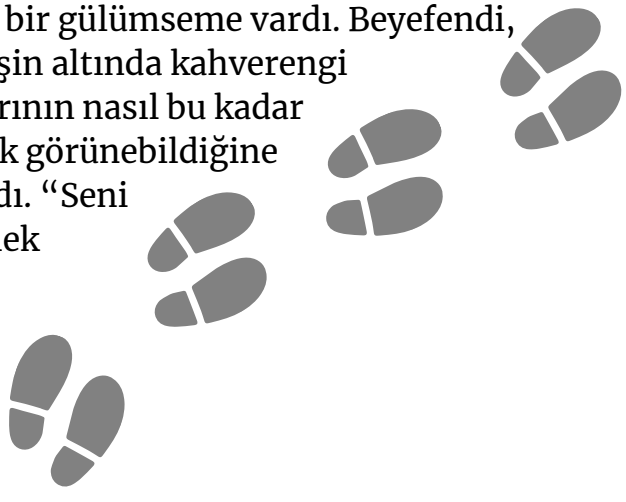

istemediğimden değil, şaşırdım sadece.” “Evet evet.” Beyefendi huzursuca kıpırdandı ve elindeki kutuyu bahçıvana uzattı. “Bu sizin için.” Karşısındakinin şaşkın bakışlarını garipsemedi. Bundan önce sadece bir kere karşılaşmışlardı ve onun da pek iyi gittiği söylenemezdi. Bahçıvan bir teşekkür mırıldanarak kutuyu açmaya koyuldu.

“Beyaz, kadife eldivenler?..” Beyefendi nefesini tuttu ve bir şey olması için beklemeye başladı. Bahçıvanla birbirlerine baktıkları birkaç dakika gibi hissettiren birkaç saniyenin ardından bahçıvandan bir kahkaka yükseldi. “Ah tabi ki, şimdi anladım. Yeterince içinden gelmedi sanırım?” Pek alınmış görünmüyordu. “Yine de merak etme. Bakarsın bir değişiklik yapmak isteyip kalın bahçe eldivenlerim yerine bunları giymeye karar veririm.”

Beyefendi sinirle durduğu yere çöktü ve başını elleri arasına aldı. İçinden gelerek iyi bir şeyler yapabildiğini düşünmek onun aptallığıydı. Kırk iki yıllık alışkanlıklar iki günde bozulamazlardı ki... Bir hıçkırık sesiyle gözlerini açtı. “Lütfen, bize yardım etmen gerek.” Başka bir hıçkırık buna eşlik etti. “Lütfen, tek umudumuz sensin.” Beyefendi hala bu kötülüğün varlığından acı çekiyormuş gibi davranan ayakkabıları anladığını iddia edemezdi. “Biz eski halimize dönmek istiyoruz. Kendimizin farkında olmak ; dünyadaki kötülüğün, acıların ve felaketlerin de farkında olmak demek. Ah, buna hiç değmez. Hiç değmez. Lütfen. Lütfen.” Bahçıvan ceviz kapının önünden onları izliyordu. Bugüne kadar beyefendinin kendini düşünerek yapmadığı işler bir elin parmağını geçmezdi. Bir elin parmağını geçmeyen başka şeyler ise yarım bıraktığı işlerdi.

Son bir kere gözlerini sıkıca kapayıp açtı ve ayağa fırladı. “Haklısınız,” dedi. “Haklısınız size yardım etmeliyim. Benim yüzümden buradasınız ve bir beyefendi olarak görevim geri gitmenize yardımcı olmaktır.”

“Hey, bu kadardı işte gördün mü?” Bahçıvan çocukça olduğu yerde yaylanıyordu. “Seni gördüğüm ilk an uğraşmama değer biri olduğunu anlamıştım.” Beyefendi için her şey çok hızlı oluyordu. Başı dönmeye başlamıştı. Kendini yerde bulacağını düşündüğü an birinin kolundan tuttuğunu fark etti. “Vedalaşma vakti! Belki gidip onları boyatmak isteyebilirsin. Bu kadar hareketten sonra... bir cilayı hak etmişlerdir.”

Ayakkabılar mutlulukla cırlamaya başladılar. “Görüşürüz.” dedi beyefendi bahçıvanın sözüne uyarak. “Ya da belki görüşmesek

daha iyi olur. Hoşçakalın! Ben sizi daha fazla tutmayayım.”

Beyefendi, ayakkabıların gözleri olsaydı şu an sıkı sıkıya kapalı olacaklarını düşündü. Derin bir nefes aldı, ellerini yüzüne götürdü ve tiz bir ses çıkmasını, bir ışık yükselmesini ya da sonunda olağanüstü her şeyin eski olağan ve rahatlatıcı sıkıcılıklarına döndüğünü gösteren bir işaret hissetmeyi bekledi. Hiçbir şey olmadı. Kısa bir süre sonra sabırsızlıkla gözlerini açtığında bahçıvanın bir gülümsemeyle onu izlediğini fark etti. Eliyle ayakkabıları gösteriyordu. Adam, ne görmeyi beklediğinden emin olamayarak kafasını eğdi. Yeni kesilen taze çimenlerin arasında birkaç ay önce kesinlikle değerinden daha fazla vererek aldığı bir çift ayakkabı... Gayet normal görünüyorlardı. Şüpheli derecede normal. Adam eğilip ayakkabılara dokunma isteğini bastırdı ve bahçıvana dönüp kafasını aşağı yukarı salladı. “Kontrol etmek için soruyorum, artık yatağa ayakkabılarımla girmek zorunda kalmayacağım, değil mi?"

Sayı 4 - 2021

sıfır noktası

Ekin Can'23

Üzeri kül örtüsüyle kaplanmış, menteşeleri çıkık, rüzgarda ileri geri sallanan ahşap kapı güçsüz bir tekmeyle açıldı. Tozlanmış pantolonuyla ve ince paltosuyla içeriye bir adam girdi. Sağ elinde bir tabanca vardı. İçerinin boş olduğundan emin olmak için kafasını uzattı, sağ tarafa baktığında küçük bir oda gördü. Savaştan önce büyük ihtimalle kuş tüyü diye satılmış yatağın üstünde bir kuş yuvası vardı. Adam, sol eliyle, arkasında, oldukça ağır gibi duran bir şeyi tutuyordu. Onu bırakmak istemediğinden olacak, odaya bakmayı kısa kesti ve zoraki bir adım daha atarak kapının arkasından sol tarafa döndü. Bakımsızlıktan dökülen banyodan keskin bir rutubet kokusu geliyordu. Yüzünü geri çevirdi. İçeride kimsenin olmadığından emin olmuştu artık. Tabancayı beline koydu, arkasına döndü ve kollarıyla bir vücudu içeriye çekmeye çalıştı.

İçeriye girdikten sonra belki son gücünü kullanarak baygın vücudu kucağına aldı. Koridorda ilerleyerek en uçtaki döşeğe yatırdı. Belki de elinde kalan tek şey olan bu insanın yüzüne baktı. Bir süre daha uyanmayacağını anlayarak evin odalarını gezmeye başladı. Arkasını döndüğünde açlıktan olacak ki mutfak dikkatini çekti. Buzdolabına yöneldi, kapağı tutup çekmesiyle kapağın büyük bir gürültüyle yerinden çıkması bir oldu. Ayağını son anda kurtarmıştı, dolabın içine göz gezdirince açılmamış bir kavanoz turşudan başka bir şey bulamadı. Kavanozu alıp tezgaha yöneldi. Bir küçük cezveye su doldurdu. Daha önceden yerde gördüğü tüpü alıp döşekte uyuyan arkadaşının yanına getirdi. Dikkatlice açtı, cebindeki çakmakla yaktı. Cezveyi koydu. Eldivenlerini çıkarıp elini ısıtmaya başladı. Bunu yaparken bir gözü döşekteki arkadaşında, diğer gözü dışarıdaydı. Manzarayı gördüğünde evin konumu hakkında net bir fikir edinmiş gibiydi. Çatısı yıkılmış olsa da Galata Kulesi'ni uzaktan tanımıştı. Çocukluğunda İstanbul'da en sevdiği yerdi burası. Sağ tarafına baktığında da garip ve ironiktir ki hala ayakta duran surları gördü. Pierre Loti tepesinden Haliç'e bakan bir evdi burası. Manzaraya bakarken başka şeyleri de anımsadı: Ailesini, Feshane'deki lunaparkı, Eyüp Sultan'ın avlusunda uçan kuşları...

Artık sıradan hale gelmiş yıkılma sesleri onu bu düşten uyandırdı. Sayısız defa yaşasa da irkiliyordu her duyduğunda bir molozun daha yerçekimine yenilmesini. O telaşla aklına yapması gereken şey geldi, Paltosunun cebinden küçük lastik pakette bekleyen ıhlamurları çıkardı. Kaynamakta olan suyun içine döktü. O sırada bir çift gözün kendisine bakmasının ağırlığını hissetti. Başını kaldırdığında uyanan arkadaşını gördü. Büyük ihtimalle eve kadar yerde süründüğü için üstü toz ve otlara bulanmıştı. Birbirlerine baktılar. Adam tezgahtan bir fincan kaptı, Mehmet Akif'in Seyfi Baba'sındaki gibi verdi fincan fincan, dünya hamiyyetsiz, paraları da yok idi. Kendilerinden başka hiçbir şeyleri yoktu. Dışarıdaki nice tehlikeye, hamiyyetsiz dünyaya karşı "sıfır" noktasındalardı. Sıfırdan başlayacaklardı, her başlangıç gibi.

Sokaklar hâlâ karanlıktı. Hâlâ içindeki kalabalığa sadık karanlığın ev sahibiydiler.

Sabahın Gece Saatleri

Gülse Duru Koçum'24

Her sabah daha güneş doğmadan kalktığı yatağını bırakıp işe giderdi. Sokaklar henüz sönmemiş lambaların silik ışıklarına rağmen kalabalığı saklayabilecek kadar karanlık olurdu. Aslında beş dakika ayırabilecek olsa altını yakacağı çaydanlığı üzüntüyle, artık bir çaydanlık ne kadar üzgün durabilirse, ocağın üstünde en az onun kadar yalnız beklerdi. Biraz zaman geçince uyanma sırası çocuklarına gelirdi. Alarmlar çalardı sırasıyla: 06.05, 06.10, 06.15... En sonunda alarmın sesi dayanılamayacak hâle geldiğinde kalkılırdı uykunun tatlı yerinden. O alarmlar da nasıl oluyorsa hep yorganın en sıcacık, rüyaların en heyecanlı olduğu anda çalmayı başarırdı. Çocuklar evden çıktığında onun için artık çok geç olurdu. Yine de sevinirdi çocukları mutlu olduğu için ama bunu düşünmeye çok zamanı olmazdı. İşe daha da geç kalmanın gereği yoktu. Telaşla kapıya yöneldi. Kapının kolu her zaman orada olmasına rağmen yine de yabancıydı. Dışarıya çıkmanın bütün hazırlıklarına rağmen kapının koluydu her şeyi gerçek yapan, dışarıyı gerçek kılan. Sokaklar hâlâ karanlıktı. Hâlâ içindeki kalabalığa sadık karanlığın ev sahibiydiler. Sabahın dışarıya atılan ilk adımıyla beraber o güzel, uykulu gözlerin sahibini de saklı kalabalığın bir parçası yaptılar.

Türk Edebiyatının Güçlü Kalemi : Tomris Uyar

İrem Öztürk'24

15 Mart 1941 bir kişiyi anımsatır mı size?

“Yaşam öykümün yazılmasını istemem. Kendi üzerime düşünmeyi bu kadar önemli saymıyorum.” diyen. Türk edebiyatında bir dönem oluşturmuş bir kadını mesela.

Peki kim bu kadın?

Hem eserleriyle hem de aşklarıyla adından söz ettirmiş, Türk edebiyatının güçlü hikaye yazarı ve çevirmeni, özgün ruhlu kadını:
“TOMRİS UYAR”

Tomris, Gedik ailesinin tek kızıydı. 15 Mart 1941’de dünyaya geldi. Annesi de babası da hukukçuydu. Eğitim hayatına İngiliz Kız Ortaokulunda başladı. Ardından Arnavutköy Amerikan Kız Kolejinde (günümüzdeki adıyla Robert Koleji) eğitim gördü.

Tomris’in gönlüne öykü yazma isteği lise sıralarındayken düştü. Bu isteğin çocukluğundan gelmiş olma ihtimali bir hayli yüksekti. Çünkü çocukluğu babasının şiir kitapları ve annesinin çevirileri arasında geçmişti. Üniversite tercihini etkileyecek kadar kaptırmıştı gönlünü öykü yazmaya.

Tüm lise ve üniversite yıllarını öykü yazma çabasıyla geçirdikten sonra çeviri denemelerine başladı. Lakin bir röportajında söylediği gibi “Bir çevirmen yabancı dili ne kadar iyi bilirse bilsin, kendi diline hakim değilse başka bir dili ne kadar kavrayabildiği tartışılır!” sözüne mukabil olmak istiyordu. Türkçeye en ince ayrıntısına kadar hakim olmak istiyordu, başarılı da oldu.

İlk öyküsü “Şeker Bebek”i dergide yayınladığında yazar yerinde artık “Tomris Tamer” yazıyordu. Evet, şair Ülkü Taner ile evlenmişti. Ölüm ayırır cinsten bir aşk vardı aralarında. Öyle de olmuştu aslında. Ekin adını verdikleri kızlarını henüz birkaç aylıkken kaybettiler. Bu acı kayıptan sonra ayrılık gelip çaldı kapıyı.

Daha evliyken “İkinci Yeni”nin kurucusu olmasını sağlayan Cemal Süreya ile tanıştı. Aralarında bir aşk doğmuştu sonunda. Tomris Uyar’ın yeri Cemal Süreya’da çok farklıydı.

“Daha nen olayım isterdin, onursuzunum senin! ” sözü Cemal Süreya’nın aşkın fazlasının zarar olduğunun henüz farkına varamamış olduğunun göstergesiydi. Cemal Süreya’nın kendisine verdiği bu

fazla değer onu rahatsız ediyordu. Bir gün Tomris "Akşamları biraz geç gel be adam. Bir erkek hiç dolaşmaz mı? Arkadaşlarıyla gezip tozmaz mı?" diyerek Süreya'ya sitem eder. Bunun üzerine ertesi akşam eve 10 dakika geç gelir. Sonraki gün 15 dakika geç gelir. Ondan sonraki gün eve altı buçukta gelir. Oysa hep saat altıda evde olurdu.

Bir akşam Tomris, bez silkelemek için pencereye çıkıverir. Bir bakar ki Cemal Süreya oturmuş kapının önünde, saatin dolmasını bekliyor. Tomris bu duruma "Şahsiyet Rötarı" adını vermiştir. Cemal Süreya, en güzel şiirlerini Tomris için yazmıştır. Velhasıl ayrılık vakti geldiğinde Cemal Süreya'yla olan aşkları son bulmuştur.

1962 yılında tanıştığı, en uzun ilişkisini yaşayacağı adam: Turgut Uyar girmiştir Tomris'in hayatına. Tomris'in Turgut hakkında bir sözü vardır:

"1966 yılında Cemal Süreya'dan ayrılmak üzereydim. Turgut da eşinden ayrılmıştı. İstanbul'a gelmişti. O zaman daha yakın oturup konuşma fırsatını bulduk ve mektuplaşmaya başladık. Bu mektuplar önce sadece şiir üzerine mektuplardı. Hala duruyor bende. Ve anladığım kadarıyla çok sıkışık bir dönem geçiriyordu, bu sıkışıklık şiirlerine de yanısıyordu. Esin periliği olarak ifade etmek istemiyorum ama herhalde çok konuştuğum, çok dürttüğüm, yazmasını çok rica ettiğim için diyeyim, yavaş yavaş şiir yazma isteği yeniden doğdu." Görüldüğü gibi Tomris, Turgut Uyar'a şiir yazma isteğini kazandırmıştı.

1969'da evlendiler. Hayri Turgut adında bir oğulları oldu. İkisinin de sanatçı ruha sahip olmasından kaynaklı olmalı ki çok fırtınalı bir ilişkiye sahiptiler. Fakat Turgut Uyar, Tomris'i "Bir bozuk saattir yüreğim, hep sende durur..." şeklinde tanımladı.

Ve bu aşk Turgut Uyar siroz hastalığından ötürü hayata veda edene kadar devam etti. Aradan çok süre geçmeden Tomris de siroza yakalandı. Ama onu öldüren hastalık siroz değil, kanserdi.

Yemek borusu kanseri onu nefessiz bırakarak almıştı onu bizden, dünyadan.

Belki şu an bu yazıyı okudunuz ve Tomris'i sadece beraber ilişkisi olduğu adamlardan ötürü tanındığını ve önemli olduğunu düşünüyorsunuz. Eğer ki böyleyse büyük bir yanlışa düşersiniz. Çünkü o dili doğru şekilde kullanmak uğruna çevirmen olmuş bir idealist, adına hitaben yazılmış onca şeye rağmen mütevazi, siroza yakalandığını öğrenince "En hakiki Atatürkçü kimmiş?" diyebilecek kadar Atatürkçü ...

Bir kadın oldu, Tomris Uyar oldu. İyi ki oldu.

Evde

Nazlı Sude Yusoğlu'23

Balkonun kapısını açtı ve içeri giren temiz havayı içine çekti. Ne güzel bir gündü. Güneş ona nazlı nazlı gülüyor, rüzgar da tatlı tatlı eserek güneşe eşlik ediyordu. Dudaklarında bir gülümseme belirdi, bugün şimdiden harikaydı.

Evi havalandırmak için balkon kapısını açık bırakarak mutfağa girdi ve kendisine kahvaltı hazırlamaya başladı. İlk önce buzdolabından yumurtaları çıkararak yumurtaların sarısını ve beyazını iki farklı kaba ayırdı. Daha sonra ise eski ama halen iş gören mikseri ile yumurta beyazını köpüksü kıvama gelinceye kadar çırptı. Beyazlar istediği kıvama geldiği zaman da yumurta sarılarını nazikçe içine karıştırdı. Daha sonra yumurtaları tavaya aldı ve kısık ateşte pişirmeye başladı.

Yumurtası pişerken yeni bir haber ya da takip ettiği kedi sayfasından yeni bir paylaşım gelmiş mi diye telefonuna baktı. Yeni bir haber yoktu, en azından son birkaç ay boyunca yayınlanan haberlerden farklı değildi. Salgın yüzünden hayatını yitiren sayısı az çok aynıydı, daha aşı falan da yoktu; içini çekti. Gerçekten aşı bulunabilecek miydi, en azından insanlarda ciddi bir yan etkiye sahip olmayan... En başından beri çok umutlu değildi ama şimdi umudu tamamen tükenmişti.

Kendisi için iyi ve daha önemli olan ise takip ettiği kedi sayfasının yeni bir gönderi paylaşmış olmasıydı. Her zamanki gibi paylaşılan kedi çok tatlıydı, o tüylü şirin suratı avuçlarının arasına alıp sıkıştırmak istiyordu. İçindeki kedi manyağı da eve bir kedi alması konusunda ısrar ediyordu. Zaten yalnız yaşıyordu, bir kedi ona yoldaşlık edebilirdi. Sonuçta kediler insanlar gibi konuşmazdı, insanlar gibi bakmazdı, insanlar gibi yargılamazdı, insanların aksine şirinlerdi yani.

Düşüncelerinden sıyrılıp telefonunu tezgaha bıraktı ve şimdi pişmiş olan yumurtasını tabağa aldı. Yumurtasını bitirdikten sonra kendisini tebrik etti. Şu ana kadar pişirmiş olduğu en güzel yumurtaydı. Salgından önce yumurta bile haşlayamayan kendisi şimdi neler neler pişirebiliyordu. Kendi kendine güldü. Bir bakımdan salgın işine yaramıştı. Daha sonra oturma odasına geçti ve birkaç gündür okumakta olduğu kitabını aldı. Bugün bu kitabı bitirmeyi hedefliyordu sonuçta daha okumak istediği bir sürü kitabı vardı.

Salgından dolayı iş yeri onlara izin vermek zorunda kalmıştı. Tam olarak izin denemezdi çünkü evden çalışmak zorundaydılar. Yaptıkları normal çalışmanın yarısı bile değildi, bu yüzden boş zamanı çoktu. Ayrıca evden çalışacağı için meslektaşlarıyla konuşmak ya da şirketin gergin ve meşgul ortamında koşuşturmak zorunda değildi. Fakat bu sebeple rahatlayıp gevşemek istemiyordu, en azından kendisine koyduğu günlük hedefini tamamlamak istiyordu çünkü bir kere gevşerse düzelmenin zor olacağı belliydi. Koltuğa uzandı ve kitabına odaklanarak okumaya başladı.

Kitap bittiğinde saat bayağı ilerlemiş,

neredeyse ikindi vaktine gelmişti. Hafifçe gerindi ve hareketsiz kalmış kaslarını esnetti. Epey okumuştu, ne de güzel bir kitaptı! Sanki yazar onun ne okumak istediğini biliyor da ona göre yazıyordu. Kitabın yazarına baktı ve o yazarın başka kitaplarını da okuma kararı aldı. Ayağa kalktı ve kendisine atıştırmalık ufak bir şey hazırladı. En son sabah yemiş olmasına rağmen aç hissetmiyordu. Çok iştahlı birisi değildi zaten; bu yüzden annesi - Allah ruhuna rahmet eylesin - ona çok defa çöp kadar ince olduğunu, daha çok yemesi gerektiğini söylerdi.

Atıştırmalıklarından sonra bilgisayarını açtı ve iş yerinin verdiği ufak tefek işleri halletmeye koyuldu. Salgından dolayı çok işi yoktu yani işi çok uzun sürmeyecekti. Gülümsedi, işinden hiç hoşlanmıyordu.

İşlerini hallettikten sonra kahvesini hazırladı ve akşam saatlerini geçirmek için seçtiği filmi açtı. Bu, uzun zamandır seyretmek istediği bir polisiye filmdi. Romantik filmlerden hoşlanmıyordu, oyuncular normalde olduklarından daha da yapmacık geliyordu ona. Film ise beklediğinden çok daha iyi çıkmıştı. Genelde tahminleri doğru çıkıp filmin heyecanını kaçırırdı. Bu defa öyle olmamıştı. Tahmininin aksine suçlu olduğunu düşündüğü kişi masumdu. Film bittikten sonra dişlerini fırçaladı ve geceliğini giyindi. Aklında hep filmden kareler... Yatmadan önce telefonunu son bir kez aldı ve yeni bir şey var mı diye kontrol etti. Bir iş arkadaşından işle alakalı bir mail gelmişti, şöyle bir göz attı maile. Çok önemli değildi, yarın halledebilirdi.

Kedi bloğu yeni bir paylaşım yapmıştı, evet kesin bir kedi almalıydı artık. Buna ikna olmuştu. Takip ettiği online gazete ise salgınla ilgili bir yazı daha yayınlamıştı. Yazıya bir göz attı. Yine aynı şeyler yazılmıştı: Herkes sosyal mesafeye dikkat etsin, dışarı çıkarken maskeleri unutmayın, yeni bir sokağa çıkma yasağı gelebilir, evde sıkıldığınızı biliyoruz, biraz daha dayanın... İnsanların salgın hakkında neden bu kadar dırdır ettiğini anlamıyordu. Ona göre önlemlerin alınması gerekliydi ve herkes de bu konuda duyarlı olmalıydı. İnsanlar evlerinde tıkılıp kaldıkları için yakınıyordu fakat buna hiç gerek var mıydı? Bir nevi uzatılmış tatildi bu. İşe gitmek için sabahın köründe kalkıp uzun araba kuyruklarında yolun açılmasını beklemeye, sıkış tıkış toplu taşımaya binmeye, acele acele insanları yararak koşup bir yerlere yetişmeye, şehre ait hızlı, gergin ve gürültülü ortama girmeye hiç gerek yoktu. İnsanların sevinmesi gerekmez miydi? Gerçi hiçbir zaman başka insanları anlamakta iyi olmamıştı. Başkalarını anlamaya istekli de sayılmazdı. O mutluydu. Evinde yalnız, sessiz, sakin... İstediği buydu. Onun için günler güzeldi, rahattı.

Neyse, bunları düşünerek kafa yormaya gerek yoktu, yatağına girdi. Onun için yatma vaktiydi. Erken yatacaktı ve erken kalkarak güneşin doğuşunu seyredecekti, hep yapmayı hayal ettiği ancak salgın başladıktan sonra yapabildiği şeyi... Uyumadan önce gülümsedi. Ne güzel bir gündü.

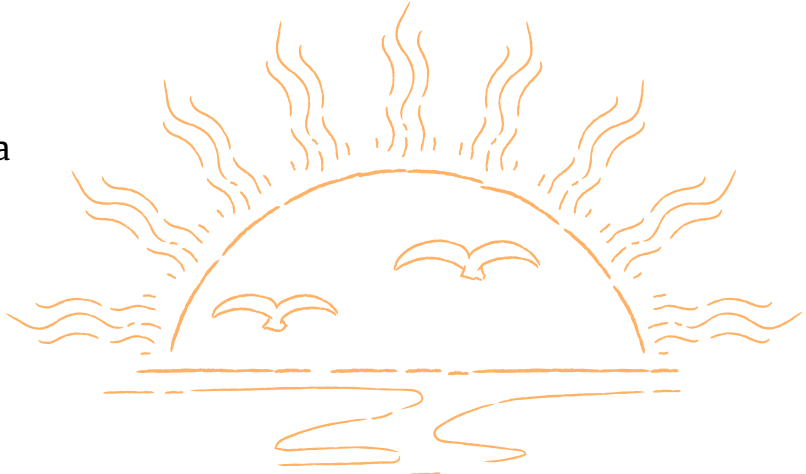

Dünya Zindan İdi

Zindan Dünya Oldu

İzdüşümler / Tarık Günersel

Tasarım : Ekin Can'23